สำนักงาน กปร.

วารสารอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ

ISSN : 1685-8234

ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙

๘๔ พรรษา ราชินีศรีแผ่นดิน : มิติเศรษฐกิจ

บทบรรณาธิการ

ปี พุทธศักราช ๒๕๕๙ นี้ นับเป็นปีมหามงคลด้วยวาระโอกาสอันสำคัญยิ่งคือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษา ๘๙ พรรษา และเป็นปีที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๗๐ ปี นับเนื่องจากวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙ ที่เสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์ลำดับที่ ๙ แห่งราชวงศ์จักรี และ**"พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙"** สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

ดังนั้น สำนักงาน กปร. ในฐานะหน่วยงานกลางในการสนองพระราชดำริ จึงได้กำหนดให้วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นปีแห่งการเฉลิมพระเกียรติของทั้งสองพระองค์ โดยฉบับแรกนี้ใช้ชื่อว่า **"๘๔ พรรษา ราชินีศรีแผ่นดิน"** มิติเศรษฐกิจ และได้มีการปรับคอลัมน์เพิ่มขึ้น เน้นให้มีเนื้อหาครอบคลุมและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในทุกระดับ ทั้งในเรื่องของการท่องเที่ยว การประกอบอาชีพ และการ์ตูน ซึ่งทุกคนสามารถติดตามเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วนบริบูรณ์ในฉบับเดียว

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ ๑/๒๕๕๙ นี้ ได้เชิญพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานในโอกาสขึ้นปีใหม่มาเป็นสิริมงคลแก่ทุกท่าน ความว่า ***"...ให้มีกำลังกายที่แข็งแรง มีกำลังใจที่เข้มแข็งหนักแน่น และมีสติรู้เท่าทันอยู่เสมอ..."***

นอกจากนี้ ในวารสารฯ ฉบับนี้ยังประกอบด้วย บทความเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เป็นเรื่องราวพระราชกรณียกิจในฐานะแม่ของแผ่นดิน และคำสัมภาษณ์ของหม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล ที่ลงในคอลัมน์ในความทรงจำ กล่าวถึงเรื่องราวของมูลนิธิปิดทองหลังพระ คอลัมน์ครั้งหนึ่งในชีวิต กับนางสาวนาถอนงค์ ชนาธิป หรือนาอือ นักเรียนทุนพระราชทานจากพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงรับเป็นนักเรียนทุนในพระบรมราชานุเคราะห์ คอลัมน์อาชีพน่าลอง นำท่านผู้อ่านไปรู้จัก ปางขอน การปลูกกาแฟอาราบิก้า คอลัมน์ร้อยเรื่องโครงการ เล่าถึงโครงการศูนย์ศิลปาชีพบ้านแม่ต๋ำ จังหวัดลำปาง คอลัมน์ท่องไปในโครงการ เล่าถึงเรื่องราวของซากุระบานที่แปกแซม และคอลัมน์การ์ตูน ๒ ภาษา นำเสนอแนวพระราชดำริ รักษ์ป่า รวมถึงกิจกรรมความเคลื่อนไหวในการติดตามงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริขององคมนตรี และผู้บริหารสำนักงาน กปร. ซึ่งในแต่ละฉบับจะมีกรอบแนวทางในการนำเสนอที่แตกต่างกันไปตั้งแต่ฉบับที่ ๑ จะเน้นมิติด้านเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๒ มิติด้านสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๓ มิติด้านวัฒนธรรม ฉบับที่ ๔ มิติด้านสังคม ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนเพิ่มขึ้น ไม่เพียงเท่านั้นในปีนี้สำนักงาน กปร. ยังได้จัดทำ Application ชื่อ rdpb project ซึ่งสามารถ Download ได้ทั้งระบบ ios และ Android รวมถึง Website ของสำนักงาน กปร. http://www.rdpb.go.th เพื่อเป็นการพกพาข้อมูลในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก และใช้งานได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

กองบรรณาธิการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริในปีนี้ จะทำให้ท่านผู้อ่านได้รับความสุขและเกิดความปีติในใจที่ได้รับทราบถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทย อีกทั้งสามารถน้อมนำแนวพระราชดำริ ไปต่อยอดและปฏิบัติในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและประเทศชาติต่อไป

คณะบรรณาธิการ

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๙
วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระจะขึ้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดีมาอวยพร แก่ท่านทุก ๆ คน ให้มีความสุข ความเจริญ และความสำเร็จสมประสงค์ในสิ่งที่ปรารถนา

ความสุข ความเจริญแม้เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาอย่างยิ่ง แต่ในวิถีชีวิตของคนเรานั้น ย่อมต้องมีทั้งสุขและทุกข์ ทั้งความสมหวังและผิดหวัง เป็นปรกติธรรมดา ทุกคนจึงต้องเตรียมตัว เตรียมใจ และเตรียมการให้พร้อม อย่าประมาท ในปีใหม่นี้จึงขอให้ท่านทั้งหลายได้รักษาและสร้างเสริมสุขภาพของตนให้สมบูรณ์ ให้มีกำลังกายที่แข็งแรง มีกำลังใจที่เข้มแข็งหนักแน่น และมีสติรู้เท่าทันอยู่เสมอ จักได้สามารถนำพาตนให้ผ่านพ้นสถานการณ์ต่าง ๆ อันไม่พึงประสงค์ จนบรรลุถึงความสุข ความเจริญ และความสำเร็จได้ดังที่ตั้งใจปรารถนา

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จงคุ้มครองรักษาท่านทุกคน ให้ปราศจากทุกข์ ปราศจากภัย ให้มีความสุขกาย สุขใจ ตลอดศกหน้านี้โดยทั่วกัน

สารบัญ

ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙

๔ **พระราชกรณียกิจ**

๒๐ **บทความเฉลิมพระเกียรติ**
แม่ของแผ่นดิน

๒๖ **ในความทรงจำ**
"แนวพระราชดำริ ปิดทองหลังพระ"
บทสัมภาษณ์ ม.ร.ว. ดิศนัดดา ดิศกุล

๓๔ **ร้อยเรื่องโครงการ**
ศูนย์ศิลปาชีพบ้านแม่ต๋ำ จังหวัดลำปาง

๓๘ **ประชาหน้าใส**
องอาจ : เกษตรกรศูนย์ศึกษา
การพัฒนาเขาหินซ้อนฯ

๔๒ **ครั้งหนึ่งในชีวิต**
นาอือ "นักเรียนทุนพระราชทาน"

๔๖ **แนะนำโครงการ**
โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยอีนูน ฯ จังหวัดสกลนคร

๖๔

๓๔

๕๐ **เศรษฐกิจพอเพียง**
ปั๊มน้ำมัน แบ่งปันความสุข

๕๖ **ท่องไปในโครงการ**
“ชากุระบานที่แปกแซม”

๖๐ **อาชีพน่าลอง**
“ปางขอน การปลูกกาแฟอาราบิก้า”

๖๔ **เล่าสู่กันฟัง**
กปร. นำเยาวชนสานต่อพระราชดำริ

๖๙ **การ์ตูนตามรอยพระราชดำริ**
ตอน รักษ์ป่า

๗๒ **ความเคลื่อนไหว**

๖๐

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเกี่ยวข้าว ณ แปลงสาธิตการเกษตร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก

วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรผลการดำเนินงานแปลงสาธิตการเกษตร โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปได้ดังนี้

๑. ให้นักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ปลูกเห็ดฟางนอกจากที่ปลูกเห็ดนางฟ้าแล้ว และส่วนที่เหลือยังสามารถนำไปทำปุ๋ยหมักได้อีกด้วย

๒. พื้นที่นาที่เป็นแก้มลิง (ตัวอย่างที่ลพบุรี) ต้องดูแลให้สามารถทำนาได้ก่อน เพราะต้องใช้พื้นที่สำหรับเก็บน้ำในฤดูน้ำหลาก

๓. ที่ปัตตานีไปส่งเสริมข้าวที่ผลผลิตสูงแต่ไม่ตรงกับความต้องการของชาวบ้าน รวมทั้งไม่สามารถทำเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ได้เนื่องจากไม่บริสุทธิ์ ขอให้มูลนิธิชัยพัฒนา และสำนักงาน กปร. ได้ช่วยเหลือปัญหาดังกล่าวด้วย

จากนั้น เสด็จฯ ประทับรถเกี่ยวข้าว ณ แปลงสาธิตการเกษตรที่ ๕ ทรงหว่านถั่วพุ่มเมล็ดดำพันธุ์อุบลราชธานี เป็นทรงพุ่มกึ่งเลื้อย กลีบดอกสีม่วงอ่อน ฝักสดสีเขียวอ่อน ฝักแห้งให้ผลผลิต ๑๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ มีปริมาณธาตุอาหารในต้นสูง สามารถปลูกได้ตลอดทั้งปีและปลูกได้ในทุกภาคของประเทศ สามารถนำมาแปรรูปทำวุ้นเส้นได้ไม่ต่างจากถั่วเขียว และทรงเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชผักบนคันนา อาทิ ถั่วฝักยาว บวบ ฟัก มะระขี้นก แตงกวา และน้ำเต้า ทั้งนี้การปลูกพืชผักบนคันนา เป็นการสร้างระบบนิเวศวิศวกรรม เพื่อป้องกันการระบาดของแมลงศัตรูข้าวในแปลงนาตลอดฤดูปลูก ซึ่งผลผลิตที่ได้นำไปมอบให้แก่โครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนที่อยู่ใกล้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้แก่ โรงเรียนปิยชาติพัฒนา และโรงเรียนวัดสุธาธรรม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดตาก

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนินไปโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน-เฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบ พระชนมพรรษา (บ้านหม่องกั๊วะ) หมู่ที่ ๗ ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ในการนี้ ได้พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่ และผ้าห่มกันหนาว เมล็ดพันธุ์ผัก แก่ผู้แทนนักเรียน ทอดพระเนตรการสาธิตการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และคอมพิวเตอร์ ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และราษฎรในพื้นที่ ได้พระราชทานพระราชดำริ

ให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) กรมชลประทาน และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน-เฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบ พระชนมพรรษา (บ้านหม่องกั๊วะ) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง บริเวณพื้นที่บ้านหม่องกั๊วะ และบ้านมอทะ โดยกรมชลประทานพิจารณาโครงการก่อสร้างฝายแกเบี้ยน ความยาวประมาณ ๑๒ เมตร ความสูง ๑.๘๐ เมตร พร้อมระบบท่อส่งน้ำความยาว ๖ กิโลเมตร และถังเก็บน้ำขนาด ๘๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ แห่ง เพื่อเป็นแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคของโรงเรียน และราษฎรใกล้เคียง

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยัง โรงพยาบาลอุ้มผาง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ในการนี้ ทรงลงพระนามาภิไธยในสมุดที่ระลึก ทอดพระเนตรหอผู้ป่วยอายุรกรรม กุมารเวชกรรม ทรงกดปุ่มเปิดแพรคลุมป้าย เปิด **"โรงงานทำขาเทียมพระราชทาน"**

วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปโรงพยาบาลแม่ระมาด ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ทอดพระเนตรผลการบริการการแพทย์ฉุกเฉินเพื่อคนชนบท ผลการวิจัยยารักษาโรคมาเลเรียดื้อยา โครงการส่งเสริมการพัฒนาการเด็กฯ และโครงการบำบัดผู้ติดฝิ่น โดยการใช้เมทาโดนระยะยาว (โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืน)

จากนั้น เสด็จฯ ไปศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านวะกะเลโค๊ะ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ได้พระราชทานพระราชดำริ

ให้ก่อสร้างระบบส่งน้ำให้กับศูนย์ฯ และได้พิจารณาการก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำเพิ่มเติมความยาว ๑ กิโลเมตร พร้อมถังเก็บน้ำขนาด ๘๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ แห่ง เพื่อช่วยเหลือศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านวะกะเลโค๊ะ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ทั้งนี้ ได้มีพระราชดำรัสถึงวัตถุประสงค์ของการก่อสร้างฝายในครั้งแรก ซึ่งผู้แทนกรมชลประทานได้กราบบังคมทูลว่า การก่อสร้างในครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๕๕ เป็นการดำเนินงานจัดหาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านการเกษตรของราษฎรบ้านวะกะเลโค๊ะเป็นหลัก

ต่อมา เสด็จฯ ไปศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีวะเบยทะ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ในการนี้ ได้พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่ และผ้าห่มกันหนาว เมล็ดพันธุ์ผักแก่ผู้แทนนักเรียน ทอดพระเนตรการเรียนการสอน ห้องสมุด โครงการฝึกอาชีพของนักเรียน ห้องพยาบาล ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และราษฎรในพื้นที่

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ โรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่า เด็กกำพร้า (หลัก ๖๗) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก ๖๗) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ทอดพระเนตรนิทรรศการการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การเยี่ยมเยียน-ช่วยเหลือและสิ่งก่อสร้างของกระทรวงการต่างประเทศ การศึกษาดูงาน การเรียนการสอนของครูอาจารย์ การเลี้ยงสัตว์ประมง

พร้อมทั้งทรงเปิดป้ายอาคารเรียนรู้ **"เลิศมิตร"** หมายถึง อาคารที่นำมาซึ่งมิตรภาพอันยอดยิ่ง ซึ่งได้พระราชทานงบประมาณในการจัดสร้างอาคารเรียนคอมพิวเตอร์ และโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศฯ จัดหาระบบไฟฟ้าและเครื่องปรับอากาศ พร้อมเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน ๒๐ เครื่อง

จากนั้น ทรงเปิดป้ายโครงการระบบประปาและน้ำดื่มสะอาด พร้อมพระราชทานชื่อ **"น้ำดื่มมิ่งมิตร"** กับทางโรงเรียน และทรงเปิดป้าย **"ศูนย์กีฬามิ่งมิตร"** พร้อมพระราชทานอุปกรณ์กีฬา

ในการนี้ พระราชทานพระราชดำริ ดังนี้

๑. ได้มีการส่งเสริมด้านโภชนาการและสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียนอย่างเพียงพอแล้ว เห็นสมควรเน้นการส่งเสริมด้านวิชาการให้กับนักเรียนต่อไป

๒. ให้ส่งเสริมความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ โดยการอบรมหลักสูตรขั้นพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ และจัดทำห้องปฏิบัติการให้กับโรงเรียน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี และวัดทิพย์สุคนธาราม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาญจนบุรี

วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรความก้าวหน้าโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ทรงรับฟังบรรยายสรุปผลการดำเนินงานจากผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่ร่วมดำเนินงาน ทอดพระเนตรห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ภายในอาคารศูนย์เรียนรู้นานาชาติฯ และเสด็จพระราชดำเนินโดยรถพ่วงพระที่นั่งทอดพระเนตรพื้นที่โครงการฯ โอกาสนี้ ทรงเปิดอาคารศูนย์เรียนรู้นานาชาติ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกิดขึ้นจากพระมหากรุณาธิคุณแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มีพระราชดำริด้านปัญหาขยะและน้ำเสีย โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การศึกษาวิจัยหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียและขยะชุมชนที่ประหยัด สะดวก ทำได้ง่าย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ในประเทศได้ จากการดำเนินโครงการ ทำให้แม่น้ำเพชรบุรีมีคุณภาพน้ำดีขึ้น ระบบนิเวศป่าชายเลนมีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมเผยแพร่เทคโนโลยีสู่สาธารณชน ด้วยการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ การฝึกอบรมให้กับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น ผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ฯลฯ จัดการประชุมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมวิชาการ การบริการวิชาการ โดยให้คำปรึกษาในการวางแผนและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ไปในพิธีสมโภชพระพุทธเมตตาประชาไทยไตรโลกนาถคันธารราฐอนุสรณ์ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ณ บริเวณลานประทักษิณพุทธอุทยานพระพุทธเมตตาประชาไทย ฯ วัดทิพย์สุคนธารามอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลดอนแสลบ อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับโครงการจัดสร้างพระพุทธเมตตาประชาไทยไตรโลกนาถคันธารราฐอนุสรณ์ ไว้ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เพื่อที่จะทรงสืบต่อความตั้งใจ และเป็นการรำลึกถึงเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีราจารย์ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดที่จะสร้างพระพุทธรูปองค์นี้ และเป็นพระเถระ ผู้ซึ่งประกอบศาสนกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อคณะสงฆ์ไทย พระพุทธเมตตาประชาไทยไตรโลกนาถคันธารราฐอนุสรณ์ มีความหมาย ๓ ประการ ดังนี้

๑. เป็นพระพุทธรูปซึ่งเป็นที่พึ่งของประชาชนชาวไทยและชาวโลก
๒. เป็นพระพุทธรูปซึ่งเป็นที่พึ่งของ ๓ โลก อันได้แก่ โลกสวรรค์ โลกมนุษย์ และยมโลก
๓. เป็นพระพุทธรูปที่สร้างขึ้นเพื่อรำลึกถึงพระพุทธรูปแห่งบามิยัน ประเทศอัฟกานิสถาน

การก่อสร้างพระพุทธเมตตาประชาไทยไตรโลกนาถคันธารราฐอนุสรณ์ เป็นพระพุทธรูปปางขอฝน สร้างด้วยโลหะสัมฤทธิ์ ความสูง ๓๒ เมตร ยืนอยู่บนฐานสูงประมาณ ๘ เมตร ตั้งอยู่ลานประทักษิณซึ่งเสมือนเขตพุทธาวาส ใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ ๔ ปี แล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๕๗

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงติดตามผลการดำเนินงาน ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาอิสาน ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาอิสาน ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อทรงติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน โอกาสนี้ได้พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่และผู้แทนนักเรียน พระราชทานพันธุ์ไม้ผลและเมล็ดพันธุ์ผักแก่ผู้แทนชาวบ้าน จากนั้นจึงเสด็จฯ เข้าสู่อาคารเรียนเพื่อลงพระนามาภิไธยในสมุดที่ระลึก ในการนี้ พระราชทานพระราชดำริ ความว่า

"...ให้กรมชลประทานพิจารณาเพิ่มประสิทธิภาพสระเก็บน้ำของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาอิสาน ให้สามารถเก็บกักน้ำได้ปริมาณเพิ่มมากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำใช้สำหรับกิจกรรมทางการเกษตรของโรงเรียนในช่วงฤดูแล้ง..."

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาอิสาน (มูลนิธิสุมิตร เลิศสุมิตรกุลอุปถัมภ์) เดิมชื่อโรงเรียนบ้านนาอิสาน จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๓๑ โดยนายเนาว์ มีสร้อย ได้สละ

ที่ดินที่ใช้ประกอบอาชีพ เพื่อจัดตั้งโรงเรียน และเมื่อปี ๒๕๓๗ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนบ้านนาอิสานเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาอิสาน โดยมีกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นผู้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานราชการในพื้นที่เกี่ยวข้อง และได้รับอนุมัติจัดตั้งเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๗

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วยโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคลองมะลิประเวศน์วิทยา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหางแมว และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้าน บ่อชะอม อาทิ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน การดำเนินงานห้องสมุด การสาธิตการเรียนการสอน โครงการฝึกอาชีพนักเรียน กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ฯลฯ

ในการนี้ มีพระราชดำริ ความว่า

"...ให้กรมชลประทานพิจารณาสำรวจเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำเดิมและการพัฒนาแหล่งน้ำบริเวณโดยรอบโรงเรียนเพิ่มเติมให้เพียงพอกับการอุปโภคและบริโภค..."

"...ให้กรมชลประทานพิจารณาแนวทางการพัฒนาสระน้ำและฝายที่มีอยู่เดิมบริเวณโรงเรียน ให้มีน้ำเพียงพอกับความต้องการ..."

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคลองมะลิประเวศน์วิทยา เป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยได้รับความอนุเคราะห์จากพระอาจารย์ประเวศน์ ปัญญาธโร เจ้าอาวาสวัดป่าคลองมะลิ ร่วมกับประชาชนบริจาคที่ดิน ได้รับอนุมัติจัดตั้งเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและเปิดทำการเรียนการสอน เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๒๙ มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการควบคู่กับวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติจริงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นมีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นไทย รักในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และดำเนินการตามโครงการตามพระราชดำริ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหางแมว จัดตั้งขึ้นโดยราษฎรบ้านหางแมวได้ร่วมกันก่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้น และได้รับอนุมัติจัดตั้งเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๔ ดำเนินงานตามโครงการตามพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี อาทิ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน โครงการส่งเสริมสุขภาพการศึกษา โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ โครงการฝึกอาชีพ โครงการส่งเสริมสหกรณ์ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านบ่อชะอม เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยประชาชนในหมู่บ้านได้ร่วมกันบริจาคเงินและที่ดิน ก่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราว และได้รับการจัดตั้งเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๓๔

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้วและจังหวัดฉะเชิงเทรา

วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนวังศรีทอง อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว ทอดพระเนตรการสาธิตการเรียนการสอน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน การฟักไข่ในตู้ฟักซึ่งดัดแปลงมาจากตู้เย็น การฝึกอาชีพและการผลิตน้ำส้มควันไม้ น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา เข้ามาสนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิต โอกาสนี้ ได้มีพระราชดำริเกี่ยวกับเรื่องถั่วเมล็ดแห้งว่า ความว่า

"...หากมีปริมาณไม่เพียงพอให้ขยายพื้นที่ปลูก หรือให้ปลูกถั่วมะแฮะเสริม..."

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนวังศรีทอง ตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๒๐ โดยประชาชนบ้านวังโพธิ์ทอง ร่วมกันสละแรงงานก่อสร้างอาคารเรียนแบบชั่วคราว ซึ่งได้รับการบริจาคทรัพย์จากหลวงพ่ออินต่วน คนึงเขต เพื่อจัดซื้อวัสดุ และนายสมศักดิ์ ประจงศิลป์ บริจาคที่ดินสำหรับสร้างโรงเรียน และได้เปิดทำการสอนนักเรียนครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๐

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งกบินทร์ ตำบลวังใหม่ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว ทอดพระเนตรการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน และได้มีพระราชดำริกับครูใหญ่ ความว่า

"...ควรปลูกต้นน้อยหน่าในโรงเรียน เพราะแม้ผลจะออกยาก แต่สามารถนำใบมาใช้แก้ปัญหาโรคเหาที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนได้..."

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งกบินทร์ เดิมชื่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน **"ธารน้ำใจ ๒"** จัดตั้งขึ้นปี ๒๕๒๐ โดยนายประนอม ลุยลาย นายพยนต์ เพิ่มพูน และนายหวี ยิ้มอยู่ ได้ร่วมกันบริจาคที่ดินที่ใช้ประกอบอาชีพ จำนวน ๒๐ ไร่ ๒ งาน เป็นสถานที่จัดตั้งโรงเรียน และประชาชนได้ร่วมกันสละทรัพย์ สละแรงงาน ก่อสร้างอาคารเรียนแบบชั่วคราว และได้รับอนุมัติจัดตั้งเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งกบินทร์ จากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๒๐ เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๐

ต่อมา เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพีระยานุเคราะห์ ๑ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว ทอดพระเนตรการสาธิตการเรียนการสอน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน การฝึกอาชีพ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพีระยานุเคราะห์ ๑ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เดิมชื่อ **"โรงเรียนบ้านคลองชล"** จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๓๕ โดยประชาชนบ้านคลองชล และพระภิกษุสุวรรณ กิตติปัญโญ เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์บ้านคลองชล ร่วมกันก่อตั้งเพื่อแก้ปัญหาการศึกษาของเด็ก ต่อมานายบรรจง คมขำ บริจาคที่ดินที่ใช้ในการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นพื้นที่ตั้งโรงเรียน ประชาชน ร่วมกันสละทรัพย์และแรงงานก่อสร้างอาคารเรียนแบบกึ่งถาวร และได้รับให้เป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๘

ปี ๒๕๓๘ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีความประสงค์จะจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติขึ้น จำนวน ๔ โรงเรียน ในพื้นที่รับผิดชอบกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาคละ ๑ โรงเรียน เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๒ ได้เสนอให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคลองชล เป็นโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ (พีระยานุเคราะห์มูลนิธิในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๘ มีชื่อเต็มว่า **"โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพีระยานุเคราะห์มูลนิธิในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐"**

วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนายาว ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีพระราชดำริความว่า ***"...ให้ถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำผ้าไหมไปสู่รุ่นลูกหลานเพื่อช่วยสืบทอดองค์ความรู้ต่อไป..." "...ให้โรงเรียนจัดทำการแสดงขั้นตอนการทำเห็ดตะกร้าในรูปแบบวีดิทัศน์สั้นๆ..."***

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนายาว จัดตั้งขึ้นเมื่อปลายปี ๒๕๒๗ โดยได้รับความร่วมมือร่วมใจกันจากราษฎรในหมู่บ้าน ก่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราว จำนวน ๑ หลัง บนพื้นที่ ๓๕ ไร่ และได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ และเปิดทำการสอนเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๒๘ สังกัดกลุ่มโรงเรียนท่ากระดาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสนามชัยเขต สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดอุตรดิตถ์

วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในการนี้ ทรงรับฟังผลการดำเนินงานของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่

จากนั้น ทรงเยี่ยมชมโรงแรมเด็กดอยรีสอร์ต แหล่งเรียนรู้วิชาการโรงแรม ประกอบด้วย กิจการเด็กดอย Spa กิจการเด็กดอย Coffee และกิจการเด็กดอย Product และทอดพระเนตรพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ ภายในสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ต่อมา เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสวนกุหลาบห้วยผักไผ่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ ***ให้กรมชลประทานจัดหาน้ำเพื่อช่วยเหลือราษฎรตำบลบ้านปง ให้มีน้ำทำการเกษตรเพียงพอตลอดทั้งปี***

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปทรงเปิดโครงการ อ่างเก็บน้ำคลองหลวงรัชชโลทร ฯ จังหวัดชลบุรี

วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปทรงเปิดโครงการอ่างเก็บน้ำคลองหลวง รัชชโลทร จังหวัดชลบุรี โดยมีพลเอก ฉัตรชัย สาริกัลป์ยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์ เลขาธิการ กปร. นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายคมสัน เอกชัย ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี พร้อมด้วยข้าราชการและราษฎรในพื้นที่ เฝ้าฯ รับเสด็จ

จากนั้น ทรงรับฟังสรุปผลการดำเนินการก่อสร้าง ทรงกดปุ่มเปิดแพรป้าย ทรงปลูกต้นประดู่ป่า ทอดพระเนตรนิทรรศการ และทรงปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดอุตรดิตถ์

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปเปิดการประชุมวิชาการ **“การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ปี ๒๕๕๙”** ภายใต้แนวคิดหลัก **“๓๖ ปี แห่งพระเมตตา ปวงประชาได้ศึกษาเท่าเทียม”** ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และทรงเปิดการประชุมวิชาการฯ พร้อมทอดพระเนตรการนำเสนอผลงานแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่

๑) ด้านโภชนาการและสุขอนามัย เรื่อง ถั่วแดงด้อยราคา มีคุณค่ากับร่างกาย โดย นางสาวจุฬาลักษณ์ สมวถา ครู ศศช.บ้านเซโดซา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

๒) ด้านการศึกษา เรื่อง เพิ่มโอกาสทางการศึกษา...สู่การเรียนรู้ที่เท่าเทียม โดย นายสมศักดิ์ วุฒิสัตย์ ครูโรงเรียนบ้านแม่ละเมิง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

๓) ด้านการพัฒนาอาชีพ เรื่อง การเพาะเห็ดนางฟ้าจากซังข้าวโพด โดย จ่าสิบตรีหญิง กรรณิการ์ ปินะสา ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนานกปีด อำเภอปากชม จังหวัดเลย

๔) ด้านการอนุรักษ์ เรื่อง พลิกฟื้นผืนป่า โดย นางสาวจุรีรัตน์ คำปา ครู ศศช.บ้านห้วยเกี่ยงน้อย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๕) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม เรื่องสืบสานช่างสิบหมู่ โดย นายปฏิพล พรินทรากุล ครูโรงเรียนพุทธโกศัย อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

จากนั้น ทอดพระเนตรนิทรรศการการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ในการนี้มีพระราชดำริ สรุปความได้ ดังนี้

๑. ให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ศึกษาวิธีการทำ เพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในโรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความรู้เรื่องช่างจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในอุปกรณ์อื่น ๆ

๒. กล้าไม้ต้องเพาะในพื้นที่ที่จะปลูกเพราะจะได้ต้นกล้าที่มีความแข็งแรง ทนต่อสภาพอากาศในพื้นที่นั้น ๆ ตัวอย่างเช่นการปลูกมะแขว่น

วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบุญธรรม-บุญพริ้ง หมู่ที่ ๒ บ้านห้วยไผ่ ตำบลบ่อเบี้ย อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้มีพระราชดำริ

ให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบุญธรรม-บุญพริ้งนำมะแขว่นมาปลูกเป็นตัวอย่างในโรงเรียน ให้ดร.สมเกียรติ ชอบผล ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิชาการทรงคุณวุฒิประสานกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช พิจารณาความเหมาะสม ความจำเป็นในกรณีที่ราษฎรชาวไทยภูเขา หมู่ที่ ๘ บ้านน้ำซุ้ม ตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ขอให้มีการจัดตั้งโรงเรียนในเขตอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย

ให้กลุ่มพัฒนาอาชีพหัตถกรรมบ้านห้วยไผ่ ประดิษฐ์งานหัตถกรรมโดยถอดแบบพานพุ่มจากเครื่องใช้ในวังของจริง และประดิษฐ์งานตามที่ตลาดต้องการ ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ คณะครุศาสตร์ เอกคอมพิวเตอร์สอนเด็กนักเรียนในการดูแลรักษาคอมพิวเตอร์

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยอดโพธิ์ทอง ๑ หมู่ที่ ๑๐ บ้านภูต่าง ตำบลบ่อเบี้ย อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ ทรงติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทานผู้ป่วยด้อยโอกาส ราษฎร และทรงเปิดอาคารเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา

ต่อมา เสด็จพระราชดำเนินไปโรงเรียนบ้านบ่อเบี้ย หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อเบี้ย อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ ทรงติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน ในการนี้ ได้มีพระราชดำริ ***ให้นำมะแขว่น มะขามเปรี้ยว ลางสาด มาปลูกในพื้นที่บ้านบ่อเบี้ย***

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการเลี้ยงแพะพันธุ์แบล็คเบงกอล ในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ในการนี้ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการเกษตรปลอดภัย ทอดพระเนตรแปลงผักปลอดภัย ร้านขายผักปลอดภัย ร้านขายกล้าไม้ และพระราชทานเมล็ดพันธุ์ผักแก่เกษตรกร ดำเนินการโดย มณฑลทหารบกที่ ๓๗ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความได้ ดังนี้

ให้ทดลองเลี้ยงไก่ออร์แกนิก เพื่อนำความรู้ไปเผยแพร่แก่เกษตรกรทั่วไป และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดติดตามว่าผู้ที่ปลูกผักโดยใช้สารเคมีมากอยู่ที่ไหน และให้ไปแนะนำให้ปลูกผักปลอดภัยสารพิษแทน

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังชุมชนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ **“เพื่อนช่วยเพื่อน”** บ้านเมืองรวง ตำบลแม่กรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ทอดพระเนตรการจำหน่ายผักปลอดภัยแบ่งปันจากครัวเรือน แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์พระราชทาน บ้านนางบัวผัด กำแพงแก้ว และแปลงผักของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการบ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง

ต่อมาเสด็จพระราชดำเนินไปยังศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธุ์เพ็ญศิริ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย ทอดพระเนตรแปลงผักภายในศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธุ์เพ็ญศิริ และติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของศูนย์ฯ และโรงบรรจุผักปลอดภัยชุมชน ตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ทอดพระเนตรการดำเนินงานภายในโรงบรรจุผักปลอดภัยชุมชน ซึ่งได้รับมาตรฐาน GPA ที่ทำร่วมกับชุมชน และเสด็จพระราชดำเนินไปยังแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์พระราชทาน **“เพื่อนช่วยเพื่อน”** ของชุมชน บ้านสันปูเลย ตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์พระราชทาน

พร้อมทั้งเสด็จพระราชดำเนินไปศูนย์วิจัยและพัฒนาชาน้ำมันและพืชน้ำมัน ตำบลเวียงพาคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ทรงฟังการบรรยายสรุปผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๘ และแผนการดำเนินงานปี ๒๕๕๙ ตลอดจนรับฟังผลการศึกษาวิจัยของเมล็ดชาน้ำมัน ในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาประยุกต์ใช้นาโนเทคโนโลยีเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของชาน้ำมัน และงาม้อน งานวิจัยโครงการสกัดสีธรรมชาติจากเปลือกผลชาน้ำมัน โครงการวิจัยและพัฒนาเพิ่มมูลค่าเปลือกผลชาน้ำมันในรูปของวัสดุดูดซับ และโครงการสกัดซาโปนินจากกากเมล็ดชาน้ำมันและการนำไปใช้ประโยชน์ และเสด็จพระราชดำเนินไปสวนสมุนไพร ทรงรับฟังการบรรยายผลการดำเนินงานสวนป่าสมุนไพรป่ายูคาลิปตัส ทรงปลูกต้นจันทน์กะพ้อ พร้อมทั้งทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์จากต้นจันทน์กะพ้อ

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปโรงงานชาน้ำมัน และห้องปฏิบัติการควบคุมคุณภาพ ทรงรับฟังบรรยายเรื่องการปรับปรุงโรงงาน และขยายกำลังการผลิต เพื่อรองรับผลผลิตที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชนัตถ์ปิยะอุย บ้านเจดีย์ทอง หมู่ที่ ๓ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่ ผู้แทนนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชนัตถ์ปิยะอุย รวมทั้งพระราชทานพันธุ์ไม้ผล และผ้าห่มกันหนาว ให้แก่ผู้แทนชาวบ้าน ทรงรับฟังการบรรยายสรุปผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของโรงเรียน พร้อมทั้งทอดพระเนตรห้องพยาบาล ห้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ และงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของเด็กนักเรียน

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปได้ดังนี้

๑. ให้ปลูกต้นไม้ที่มีผลรับประทานได้เพิ่มเติม เช่น มะม่วง ขนุน แค และมะรุม โดยปลูกสองข้างทางก็ได้

๒. ให้ปลูกไม้เมืองหนาวในพื้นที่โรงเรียนฯ เช่น พลับ โดยขอพันธุ์ไม้จากโครงการหลวง

๓. เรื่องของกระทรวงศึกษาธิการ จะให้การช่วยเหลือเรื่องคอมพิวเตอร์แก่โรงเรียนฯ ขอให้ติดตามเรื่องด้วย

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านฟ้าไทยงาม หมู่ที่ ๑๓ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

ในการนี้ ทรงเปิดแพรคลุมป้าย เปิดศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านฟ้าไทยงาม และได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความได้ ดังนี้

ให้กรมชลประทานและสำนักงาน กปร. ร่วมกันพิจารณาดำเนินการปรับปรุงฝายบ้านฟ้าไทยงาม จำนวน ๒ แห่ง พร้อมท่อส่งน้ำและถังเก็บน้ำเพื่อช่วยเหลือศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านฟ้าไทยงาม และราษฎรบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งให้กรมป่าไม้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมกันอนุรักษ์ปลูกป่าต้นน้ำด้วย โดยให้พิจารณาปลูกไม้ผล ประเภทอโวคาโด้ แมคคาเดเมีย และโกโก้ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ราษฎรในพื้นที่

ต่อมา เสด็จพระราชดำเนินไปโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๔ หมู่ที่ ๔ บ้านหัวแม่คำ ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังถนน **"มหาจักรีดำเนิน"** บ้านป่าซางแสนสุดแดน ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ทรงรับฟังสรุปผลการดำเนินงานปรับปรุงถนนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งดำเนินงานระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙ ปัจจุบันดำเนินงานก่อสร้างแล้วเสร็จ และทรงเปิดป้ายชื่อถนนพระราชทาน

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังแปลงชาน้ำมันที่ดีของบ้านพญาคา และแปลงชาน้ำมันที่ไม่ดีของบ้านหลีตาเหมย ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย และพระราชดำเนินไปโครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกชาน้ำมัน บ้านปูนะ ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ต่อมา เสด็จพระราชดำเนินไปยังถนนพระราชทาน **"เทพรัตนวิถี"** ทรงเปิดป้ายชื่อถนนพระราชทาน ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างถนนบ้านพญาไพรลิทู่ โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกชาน้ำมันบ้านปางมะหัน และเสด็จพระราชดำเนิน ไปยังโครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกชาน้ำมัน บ้านปางมะหัน ทรงรับฟังการบรรยาย สรุปภาพรวมผลการดำเนินงานการปลูกชาน้ำมันของโครงการฯ ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความได้ ดังนี้

การก่อสร้างถนนได้เรียบร้อยดี แต่อย่างไรก็ตามควรมาตรวจสอบถนนในช่วงฤดูฝนที่มีฝนหนัก เพื่อดูจุดที่เสียหาย และพิจารณาหาทางแก้ไขและซ่อมแซม ต่อไป

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรผลงานประกวด **"โครงการประกวดออกแบบสิ่งประดิษฐ์กังหันลมเทคโนโลยีลมต่ำ"** และพระราชทานถ้วยรางวัล ณ สระเก็บน้ำพระราม ๙ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปทุมธานี ทรงรับฟังสรุปความเป็นมาโครงการประกวดพระราชทานถ้วยรางวัล ทอดพระเนตรบอร์ดผู้ชนะเลิศการประกวด ทรงรับฟังการสรุปรายงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำของโครงการสระเก็บน้ำพระราม ๙ ทรงกดปุ่มเปิดระบบสูบน้ำ

ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความได้ดังนี้

ให้ลดการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร น้ำจะได้ไม่เจือปนสารเคมี และให้ใช้น้ำอย่างประหยัด พร้อมกันนี้ มีพระราชดำริเกี่ยวกับการทดลองปลูกต้นไม้ที่แปลงชาน้ำมัน ความว่า

น่าจะนำไม้ทนเค็มไปทดลองปลูกในแปลงชาน้ำมันที่ทำไม่ได้ผลเพราะว่าดินเค็ม

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังสถานที่สาธิตการสูบน้ำโดยเครื่องสูบน้ำมูลนิธิชัยพัฒนา ทรงรับฟังการสรุปรายงานการบริหารจัดการเครื่องสูบน้ำ และทอดพระเนตรโรงเรือนเพาะชำพืชทนน้ำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดน่าน

วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ทอดพระเนตรโครงการจัดสร้างอาคารเรียนสามชั้น ที่สามารถปรับเป็นศูนย์บรรเทาสาธารณภัยในยามเกิดเหตุอุทกภัย และทอดพระเนตรนิทรรศการ **"๖๐ พระปริยัติธรรมฯ น้อมมนัสเทิดไท้ ๖๐ พระชันษา"** ประกอบด้วย นิทรรศการเรื่อง เรียนภาษาล้านนารู้ภาษาบาลี จังหวัดเชียงราย นิทรรศการเรื่องเกษตรอินทรีย์วิถีปริยัติธรรม จังหวัดแพร่ นิทรรศการเรื่องนำสุขภาพดีด้วยวิถี ๔ อ. จังหวัดพะเยา นิทรรศการเรื่องสานต่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จังหวัดน่าน และนิทรรศการเรื่องปริยัติน้อมรักษ์สมุนไพร จังหวัดลำปาง

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังศูนย์ภูฟ้าพัฒนาฯ ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ทอดพระเนตรนิทรรศการ โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ประกอบด้วยเรื่อง ป่าต้นน้ำ ป่าชุมชน ป่าน่าน ปลูกป่าที่ใจ คือ ปลูกยั่งยืน และทรงปลูกต้นยางนาซึ่งเป็นต้นที่สองล้านในโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติฯ และทรงรับฟังการบรรยายสรุปผลการดำเนินงานของศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ตามพระราชดำริ ภายใต้โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ที่ดำเนินงานโดยส่วนราชการ อาทิเช่น กรมป่าไม้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความได้ ดังนี้

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพาะชำกล้าไม้เพิ่มเติม เช่น กาแฟ มะแขว่น และขนุน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร

วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยม และติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนค็อกนิสไทยเฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตำบลแมดนาท่ม อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปได้ดังนี้

๑. ให้กรมชลประทาน พิจารณาจัดสร้างระบบสูบน้ำ อาคารโรงสูบน้ำ พร้อมทั้งก่อสร้างหอถังสูง เพื่อสูบน้ำเข้าแปลงเกษตรและสระน้ำภายในโรงเรียน จำนวน ๒ แห่ง เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค เลี้ยงสัตว์ และการเกษตร

๒. ให้กรมชลประทานเร่งรัดการจัดทำแผนการเรียนการสอนหลักสูตรการชลประทาน สำหรับนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายพระราชานุเคราะห์

๓. ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริส่งเสริมการเลี้ยงไก่ดำในโรงเรียน และให้นักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ เข้ามาศึกษาเรียนรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ให้มากยิ่งขึ้น

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

ต่อมาเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยม และติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย เฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

ในการนี้ ทรงรับฟังสรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้ กรมชลประทานจะได้ดำเนินการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยระบบไฟฟ้าขนาดเล็ก และปรับปรุงสระน้ำภายในโรงเรียนจำนวน ๒ แห่ง โดยการขุดลอกพร้อมทั้งปรับปรุงไม่ให้น้ำรั่วซึมลงดิน พร้อมทั้งได้จัดสรรงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานในโครงการดังกล่าว คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปได้ดังนี้

๑. มีผู้ใหญ่บ้านละแวกนี้บอกว่าขาดแคลนน้ำ ขอให้กรมชลประทานพิจารณาจัดหาน้ำให้แก่ราษฎรบริเวณใกล้เคียงด้วย

๒. ให้โรงเรียนอื่น ๆ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมด้วย

๓. การสอนด้านอาชีพ โครงการฝึกอาชีพของงานช่างไฟฟ้า ควรมีการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินสายไฟให้กับนักเรียนด้วย

พร้อมนี้ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ ในศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนากระเสริม ตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ ในโรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

ในการนี้ ทรงเปิดระบบผลิตน้ำประปาของโรงเรียนฯ ซึ่งกรมชลประทานดำเนินงานสนองพระราชดำริ โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ในการจัดหาน้ำใช้อุปโภคบริโภคภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การสูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริเชื่อมต่อกับระบบน้ำประปาที่มีอยู่ภายในโรงเรียน รวมทั้งใช้ในโครงการเกษตรของโรงเรียน มีพระราชทานพระราชดำริ

ให้พิจารณาแนวทางอนุรักษ์และพัฒนาป่าไม้ในโรงเรียนเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน

ต่อมา เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริฯ ในโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมา พึ่งบารมี ตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

ในการนี้ ทรงกดปุ่มไฟฟ้าเดินเครื่องระบบสูบน้ำ ซึ่งกรมชลประทานได้สำรวจ วางแผน และปรับปรุงระบบส่งน้ำ ตามแนวพระราชดำริเมื่อปี ๒๕๕๖ เพื่อให้มีน้ำพอเพียงสำหรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของโรงเรียน ต่อมาในปี ๒๕๕๘ สำนักงาน กปร. ได้สนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจัดทำระบบผลิตน้ำประปา ประกอบด้วยการปรับปรุงสระเก็บน้ำ ความจุ ๑๘,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร เครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมสถานีระบบกรองน้ำ ท่อส่งน้ำ และบ่อพักน้ำ ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ ช่วยให้โรงเรียนมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภค-บริโภค และสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอตลอดปี พร้อมทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

๑. ให้นำสตรอว์เบอร์รีมาทดลองปลูกในพื้นที่วัดป่าดงชมภูพาน

๒. ให้กรมชลประทานนำความรู้จากการออกแบบระบบชลประทาน และการติดตั้งถังตกตะกอน เพื่อผลิตน้ำประปาจากน้ำผิวดินดังกล่าว นำมาจัดทำเป็นคู่มือการใช้งาน และการดูแลซ่อมบำรุงรักษา ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้หลักการชลประทาน และการดูแลรักษาต่อเนื่อง ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ภายในโรงเรียน เป็นวิชาที่ไม่ต้องออกไปศึกษาดูงานที่อื่น โดยมีครูวิทยาศาสตร์เป็นผู้อธิบาย หรือประสานให้กรมชลประทานในพื้นที่มาช่วยอธิบาย ต้องสอนให้นักเรียนรู้คุณค่าของน้ำ การใช้น้ำอย่างประหยัด และควรทำในลักษณะเช่นนี้ที่โรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม ซึ่งได้มีระบบประปาของโรงเรียนเช่นกัน

๓. ให้เขียนป้ายในพื้นที่โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันว่า "ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก" พร้อมอธิบายในแต่ละแปลง จะถ่ายภาพนำไปเป็นตัวอย่างให้แก่โรงเรียนในประเทศกัมพูชาที่ได้พระราชทานโครงการให้ความช่วยเหลือ

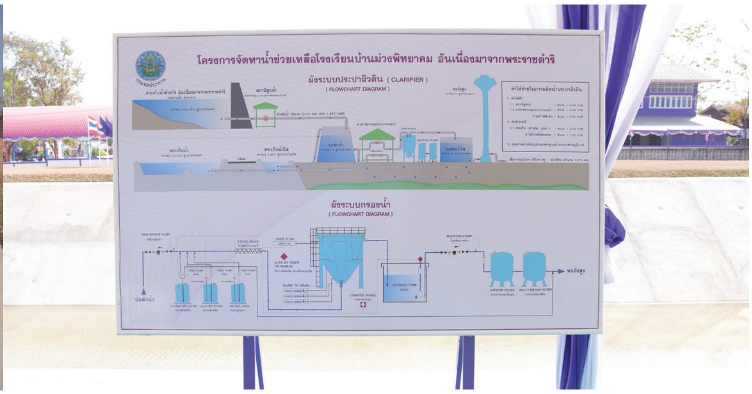

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ ๘ ตำบลดอนเตย อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม ทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองดู่ ตำบลนาใน อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม

ทรงเปิดอาคารเฉลิมพระเกียรติซึ่งมูลนิธิสงเคราะห์ครอบครัวทหารผ่านศึกในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จัดสร้างขึ้นในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ และทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน พร้อมทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

ต่อมา เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเค็ล ตำบลนาใน อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความได้ ดังนี้

ให้สำนักงาน กปร. ประสานกรมศิลปากร กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ที่จัดตั้งภายในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เหมาะสม และบริหารจัดการเพื่อให้เยาวชนและบุคคลทั่วไปได้เข้ามาใช้ประโยชน์ในพิพิธภัณฑ์ให้มากยิ่งขึ้น

“๘๔ พรรษา ราชินีศรีแผ่นดิน”

โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา

เรียบเรียงโดย : **นายวัชระ หัศภาค**
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงาน กปร.

วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ เป็นโอกาสมหามงคลที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๘๔ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงงานเคียงคู่กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงงานเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากของราษฎรตลอดมา สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้สนองงานพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ จึงใช้โอกาสอันเป็นมหามงคลนี้จัดโครงการเฉลิมพระเกียรติ โดยร่วมกับหน่วยงานที่ทำงานสนองพระราชดำริทำโครงการเฉลิมพระเกียรติ ในชื่อ **“๘๔ พรรษา ราชินีศรีแผ่นดิน”** โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่พระมหากรุณาธิคุณให้ประชาชนได้รู้และเข้าใจในงานที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงทำเพื่อราษฎรชาวไทยให้หลุดพ้นจากปัญหาความทุกข์ที่ประสบมาอย่างช้านาน ทรงส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ทำให้มีอาชีพที่มั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแก้ไขปัญหาหลักของราษฎร ทั้งเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำ การส่งเสริมอาชีพโดยเฉพาะด้านการเกษตร การฟื้นฟูทรัพยากรที่เสื่อมโทรมให้สามารถกลับมาใช้ประโยชน์ได้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงสนับสนุนงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยเฉพาะการส่งเสริมอาชีพให้แก่กลุ่มสตรีในพื้นที่ชนบท นำความรู้ท้องถิ่นดั้งเดิมในงานหัตถกรรมพื้นบ้านมาพัฒนาเป็นอาชีพเสริมที่สร้างคุณค่าเพิ่ม ซึ่งนอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่งแล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น เกิดเป็นโครงการศิลปาชีพพิเศษที่ช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ชนบททั่วประเทศและยังเป็นการให้เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ เพื่อให้เกิดการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ทรงคุณค่าไว้ด้วย

โครงการศิลปาชีพพิเศษ นอกจากเป็นการสร้างอาชีพในท้องถิ่นแล้ว ยังทำให้คนที่อยู่ในพื้นที่ชนบทไม่ต้องทิ้งถิ่นในช่วงฤดูแล้งมาหางานทำในเมือง เนื่องจากสามารถสร้างรายได้จากอาชีพหัตถกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากศูนย์ศิลปาชีพที่ทรงให้จัดตั้งขึ้น การที่ราษฎรในพื้นที่ชนบทไม่ต้องทิ้งถิ่นที่อยู่ในช่วงฤดูแล้งได้สร้างความอบอุ่นในครอบครัวที่เด็ก ๆ ได้อยู่กับพ่อแม่ เด็ก ๆ ไม่ได้ถูกทิ้งไว้ให้ผู้สูงอายุเลี้ยงดู นับเป็นพระมหากรุณาที่นอกจากจะทรงสร้างอาชีพให้เกิดรายได้แล้ว ยังสามารถทำให้ราษฎรอยู่ในท้องถิ่นสามารถก่อประโยชน์ทางสังคมกับครอบครัวและชุมชนด้วย

“

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ
พระบรมราชินีนาถ
ทรงสนับสนุนงานของ**พระบาทสมเด็จ**
พระเจ้าอยู่หัวโดยเฉพาะ**การส่งเสริม**
อาชีพให้แก่กลุ่มสตรีในพื้นที่ชนบท

”

พระราชดำริในด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ก่อให้เกิดโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญ เนื่องจากทรงห่วงใยเกี่ยวกับพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกทำลายที่มีความรุนแรงมากขึ้น ทรงเล็งเห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ ได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดทำโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ เป็นโครงการที่เข้าไปจัดระเบียบให้ราษฎรอยู่กันเป็นกลุ่ม ๆ โดยรอบป่าสงวนแห่งชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมอาชีพเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัว ทำให้ราษฎรกลุ่มนี้หยุดการบุกรุกทำลายป่าไม้ และช่วยดูแลรักษาป่าไม้ให้มีสภาพสมบูรณ์เหมือนในอดีต

โครงการสถานีพัฒนาเกษตรที่สูงตามพระราชดำริเป็นตัวอย่างของการอนุรักษ์ผืนป่าควบคู่ไปกับการให้ราษฎรอยู่ร่วมกับป่าได้ในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเห็นว่าปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่านั้นเกิดจากราษฎรในพื้นที่สูงไม่มีที่ดินทำกินและไม่มีความรู้ในการทำเกษตรที่เหมาะสม ทำให้มีการรุกป่าไม้ธรรมชาติไปเรื่อย ๆ จึงพระราชทานพระราชดำริให้ใช้สถานีเกษตรที่สูงเป็นแหล่งให้ความรู้แก่ราษฎรด้วยการรับราษฎรมาเป็นแรงงานในสถานี ซึ่งนอกจากจะได้รับรายได้จากการมาทำงานแล้วยังได้รับความรู้ ได้ลงมือปฏิบัติก่อนที่จะนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพในพื้นที่เกษตรของตน ซึ่งความรู้ที่ได้รับไปนั้นจะเป็นการทำการเกษตรในพื้นที่สูงที่ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูรักษาป่าไม้ด้วย

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถทรงเห็นความยากลำบากของชาวบ้านที่ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และไม่มีรายได้สำหรับการยังชีพ จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของชาวบ้านที่ยากจน เป็นแหล่งผลิตอาหารที่ปลอดสารพิษให้แก่ชุมชนนั้น ๆ และชุมชนใกล้เคียง เป็นแหล่งให้วิชาความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ผู้ที่เข้ามาทำงาน โดยเป็นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปทำเองได้ในที่ดินของตนเองและยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้อีกด้วย โดยฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริมีจำนวน ๕๓ แห่ง ได้ช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ทุกภูมิภาค โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและแนวพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถที่ได้ยกตัวอย่างให้เห็น เป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในโครงการเฉลิมพระเกียรติ **“๘๔ พรรษา ราชินีศรีแผ่นดิน”** ที่สำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่ทำงานสนองพระราชดำริจะได้นำมาเผยแพร่ ในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย การจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ **“๘๔ พรรษา ราชินีศรีแผ่นดิน”** ที่จะนำเสนอพระราชกรณียกิจและผลงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

การจัดทำบทเพลงและวีดิทัศน์ประกอบบทเพลงเฉลิมพระเกียรติที่จะจัดทำเพื่อให้เพลงเป็นสื่อที่จะแสดงถึงพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และพระราชกรณียกิจเพื่อราษฎร รวมทั้งจัดพิมพ์หนังสือเฉลิมพระเกียรติในโอกาสมหามงคลนี้ด้วย เพื่อเป็นการรวบรวมพระราชดำริ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และผลสำเร็จของโครงการต่าง ๆ

สำนักงาน กปร. ยังมีการผลิตภาพยนตร์สั้นเฉลิมพระเกียรติในชุด **"แสงส่องไทย"** ที่สะท้อนหลักการทรงงาน แนวพระราชดำริด้านการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ที่สร้างประโยชน์สุขและความพอเพียงแก่ราษฎรรวม ๙ ตอน เพื่อฉายในโอกาสต่าง ๆ อีกด้วย โดยทั้ง ๙ ตอน เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับงานของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน ๔ มิติ คือ มิติด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ดังเช่น มิติด้านสังคม **"รักรวมไทย"** เกี่ยวกับโครงการจัดหมู่บ้านรวมไทย อำเภอปางอุ๋ง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เรื่อง **"พลิกพื้นที่เสี่ยงภัย สู่ชุมชนหัวใจพอเพียง"** เกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริฯ บ้านรอตันบาตู จังหวัดนราธิวาส มิติด้านวัฒนธรรม เรื่อง **"ถักทอความเป็นไทยสู่สากล"** เรื่องของหมู่บ้าน แนะนำผ้าโขน บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ เรื่อง **"ศิลปะไทยสร้างอาชีพ"** เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์บ้านป้าทุ้ม-ป้าไท้ บ้านหนองแข้ จังหวัดสกลนคร มิติด้านเศรษฐกิจ เรื่อง **"คืนรอยยิ้มหลังน้ำลด"** เกี่ยวกับโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ และศูนย์ตุ๊กตาชาววัง ตำบลบางเสด็จ จังหวัดอ่างทอง มิติด้านสิ่งแวดล้อม เรื่อง **"รักษ์พันธุ์เต่าทะเล"** เกี่ยวกับศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลกองทัพเรืออำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เรื่อง **"พลิกฟื้นคืนชีวิตป่าชายเลน"** เกี่ยวกับวนอุทยานปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เรื่อง **"รักป่ารักน้ำ"** เกี่ยวกับโครงการป่ารักน้ำบ้านถ้ำติ้ว อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร และเรื่อง **"สร้างบ้านเล็กในป่าใหญ่"** เกี่ยวกับสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริภูพยัคฆ์ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

นอกจากนี้ สำนักงาน กปร. ได้ร่วมกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ แห่ง จัดรวบรวมไม้ประจำจังหวัด เพื่อปลูกและจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้พร้อมกับเพาะชำกล้าไม้ไว้แจกจ่าย เพื่อไปปลูกเสริมอาชีพให้แก่ราษฎรตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถที่ว่า "พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า ป่าที่จงรักภักดีต่อน้ำ" ทั้งหมดนี้จะดำเนินการต่อเนื่องตลอดทั้งปี ๒๕๕๙ นี้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ทุกพระองค์ทรงทุ่มเทพระวรกาย ทรงงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยในทุกหมู่เหล่าเสมอมา

ในความทรงจำ

แนวพระราชดำริ

ปิดทองหลังพระ

บทสัมภาษณ์ **ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล**

ในความทรงจำ

มูลนิธิปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริได้ประยุกต์แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการเป็นต้นแบบในพื้นที่จังหวัดน่านและจังหวัดอุดรธานี เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ไม่ได้เสด็จฯ ทรงงานในพื้นที่ต่างจังหวัดมานับสิบปี ประชาชนในชนบทก็ไม่ได้เข้าเฝ้าฯ รับเสด็จเหมือนที่เคยประพฤติปฏิบัติกันมา ดังนั้น มูลนิธิต่าง ๆ ที่ทำงานสนองแนวพระราชดำริ กว่า ๒๐ มูลนิธิจึงรวมตัวกันเป็นมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ เพื่อน้อมนำศาสตร์ของพระราชา พระราชินี สมเด็จย่า และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ เราต้องลงไปเรียนรู้จากชุมชนว่า “ปัญหาและความต้องการของเขาคืออะไร” ต้องเป็นปัญหาและความต้องการของคน ๗๐ - ๘๐% ของครัวเรือนในชุมชนนั้น ๆ และเมื่อเรารู้ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเขาแล้ว มูลนิธิฯ ก็จะมาดูว่าโครงการพระราชดำริเรื่องใด ที่ทรงทำมาแล้วกว่า ๔,๐๐๐ โครงการ จะสามารถแก้ไขปัญหาและความต้องการของเขาได้ เราจึงนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับชุมชน เรียกว่า “การคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน” ซึ่งอาจจะต้องผสมผสานกับความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน และความรู้ทางวิชาการที่เป็นสากลด้วย เพื่อให้เหมาะสมกับภูมิสังคมนั้น ๆ

ในครั้งแรกที่เราถามชาวบ้านว่าปัญหาของเขาคืออะไร เขาอาจจะไม่ได้บอกทั้งหมด หรือยังนึกไม่ถึง แต่เมื่อมีการพูดคุยอีกครั้งในการประชุมคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ให้ถามครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ครั้งที่ ๔ เพื่อเป็นการตรวจสอบซ้ำอย่างต่อเนื่อง หากชาวบ้านมีความ “เข้าใจ” และเรา “เข้าถึง” เขาได้มากขึ้น ก็จะเกิดความไว้ใจและกล้าพูดปัญหาที่แท้จริง กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่อข้อมูลของเรา “เพราะถ้าเรายิ่งเข้าใจเขา เขาเข้าใจเรา ก็จะยิ่งเข้าถึง”

“ผมขอใช้คำว่า ลูกศิษย์ท่าน”

ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล
ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ

ซึ่งมันจะเป็นวงจรที่ไม่มีที่สิ้นสุด **เหมือนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประทับพับเพียบบนพื้นดิน** เพื่อเอาแผนที่ที่ได้ทรงศึกษาอย่างถ่องแท้แล้วไปคุยกับชาวบ้าน เพราะคนในพื้นที่รู้ดีที่สุดว่าทิศทางของน้ำไหลมาทางไหนอย่างไร มีการตัดถนนเพิ่มหรือไม่ จะทรงตรวจสอบกับชาวบ้านทีละคนสองคน และพอไปอีกหมู่บ้านก็จะมีรับสั่งกับชาวบ้านอีกคนสองคน ทรงตรวจสอบซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อให้มั่นใจว่า**ข้อมูลนั้นถูกต้อง** เราเคยทำงานถวายพระองค์ ก็ต้องเรียนรู้จากพระองค์ และทำตามกำลังที่เราจะสามารถทำได้ เมื่อก่อนทรงงานเองแต่ตอนนี้ไม่ได้ทรงงาน ก็เท่ากับว่า **ผมขอใช้คำว่า "ลูกศิษย์ท่าน"** ลูกศิษย์ท่านก็ออกไปทำสิ ถ้าทรงทราบเช่นนี้ก็จะดีพระราชหฤทัย คนที่เรียนรู้จากพระองค์ต้องไปทำต่อ ทั้งนี้เป็นการทำเพื่อประชาชนทั้งนั้น เพราะพระองค์ก็ทรงทำเพื่อประชาชน

ดังนั้นพอเราคืนข้อมูลให้แก่ชาวบ้าน แล้วเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาให้แก่เขา นั่นเป็นแค่ ๕๐% เท่านั้นที่เขาเข้าใจและเราเข้าใจ ซึ่งยังไม่พอ เพราะมีปัญหาในมิติอื่น ๆ ที่ชาวบ้านบอกมาอีก เราก็กลับมาศึกษากันในครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ครั้งที่ ๔ จนได้วิธีการแก้ไขปัญหาที่ชาวบ้านบอกว่าใช่ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ก็จะให้ชาวบ้านเลือกกันเองว่าใครเหมาะสมที่จะเป็นผู้แทนชาวบ้าน ที่มีความอยากรู้อยากเห็น และจะสามารถถ่ายทอดเรื่องราวสู่ผู้อื่นได้ เดินทางไปศึกษาเรียนรู้ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ หรือครูภูมิปัญญาที่เรียนรู้โครงการพระราชดำริแล้วไปทำจนสำเร็จ ว่าเขาทำกันอย่างไรที่จะสามารถแก้ไขปัญหาของเขาได้จริง เมื่อดูของจริงแล้วไม่พอก็ต้องให้ชาวบ้านที่พูดคุยแลกเปลี่ยนกันเองด้วย เพราะเขาสื่อสารด้วยภาษาและวัฒนธรรมเดียวกัน ทางเหนือก็อู้คำเมืองกัน ทางอีสานก็เว้ากันไป เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และกลายเป็นความเชื่อมั่นศรัทธา

> "ผมขอชาวบ้าน **สองข้อ** ที่จะให้งานประสบความสำเร็จ คือต้องมี **ความซื่อสัตย์สุจริต และขยัน**"

เมื่อกลับมาจากการศึกษาดูงานแล้ว ชาวบ้านก็มีแค่สองมือเปล่า ไม่สามารถทำอะไรได้ คงได้แค่อยากทำอยากคิด และพอคิดเป็น ผมแนะนำว่าก่อนการดำเนินงานอะไรก็ตาม **"ต้องวางแผนบนกระดาษ"** คือการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ทุกอย่างต้องคิดว่ามีค่าลงทุนเท่าไร จะต้องเริ่มปลูก และเลี้ยง วัน เวลา เดือนไหน การดูแลรักษา จนถึงการเก็บเกี่ยว คำนวณรายได้ที่จะได้รับเมื่อหักต้นทุนแล้ว มีแรงงานเพียงพอหรือไม่ โดยต้องทำปฏิทินการเพาะปลูก ปฏิทินการทำงานของตัวเอง และปฏิทินตามวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนตลอดทั้งปี แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ **"น้ำ" ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นเรื่องน้ำมาตลอด** ดังนั้น เมื่อชาวบ้านส่วนใหญ่บอกว่าปัญหาของเขาคือหนี้สินทั้งนั้น แต่หนี้จะหมดไปได้อย่างไรถ้าไม่มีน้ำ เพราะถ้ามีน้ำสามารถทำอะไรได้หมดทุกอย่าง ขออย่างเดียวชาวบ้านต้องขยันขันแข็ง และปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก ฉันใดฉันนั้น เลี้ยงสัตว์ทุกอย่างที่อยากจะกิน เพื่อให้พึ่งพาตนเองได้

"อ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ"

การผลิตเพื่อขาย ควรเกิดขึ้นเมื่อตนเองมีความรู้ความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ แล้ว และได้ศึกษาตลาดเป็นอย่างดีว่าปลูกแล้วมีตลาดรับซื้อ โดยทำตัวเป็นพ่อค้าเองไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง กรณีเช่น จังหวัดอุดรธานี มีตลาดเมืองทอง ซึ่งเป็นตลาดกลางขายส่งผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดและของภาคอีสาน เราต้องไปดูที่ตลาดเมืองทองว่ามีพืชผักอะไรบ้าง เขาขายราคาเท่าไรแล้วแม่ค้าที่นี่เขาซื้อราคาเท่าไร คุณก็จะได้รู้ว่าทำแล้วจะขาดทุนหรือไม่ และถ้าได้กำไรจะได้เท่าไร ซึ่งการผลิตแบบดั้งเดิมชาวบ้านไม่เคยคิดเรื่องต้นทุนการผลิต และการจำหน่ายว่าจะขาดทุนหรือกำไร คุ้มกับการลงทุนหรือไม่ จึงทำให้เกิดเป็นวงจรหนี้สิน

สิ่งสำคัญสุดในการแปลศาสตร์พระราชา ศาสตร์พระราชินี ศาสตร์สมเด็จย่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ลงไปทำงานแล้วชาวบ้านยอมรับ ทำไปแล้วแก้ปัญหาหนี้สินได้ **แต่การจะหมดหนี้ได้ ต้องมีน้ำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทำมาโดยตลอด** แต่ไม่มีใครทำจริงจังไม่เคยกำหนดเรื่องน้ำเป็นวาระแห่งชาติ ประเทศไทยมีปริมาณน้ำฝนปีละประมาณ ๗๕๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร กักเก็บไว้ได้ ๗๕,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ส่วนที่เหลือไหลลงแม่น้ำโขง ชี มูล สาละวิน และลงทะเล ทำไมไม่คิดที่จะเก็บไว้ในประเทศไทยให้ได้มากที่สุดโดยไม่ให้เกิดน้ำท่วม ซึ่งต้องมีการบริหารจัดการ เช่น ส่งเสริมการขุดบ่อน้ำในไร่นา ทำสระน้ำและบ่อพวงไว้ในพื้นที่ชาวบ้านเพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำ ดังนั้นต้องทำความเข้าใจกับชาวบ้านให้ลุกขึ้นมาแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง ไม่ใช่รอให้รัฐบาลมาทำให้ฝ่ายเดียว

ดังนั้น ในการส่งเสริมงานพัฒนาของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จะเน้นเรื่องน้ำก่อนเป็นอันดับแรก และ**ผมขอชาวบ้านสองข้อที่จะให้งานประสบความสำเร็จ คือ ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตและขยัน** เมื่อมีน้ำแล้วก็จะปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับพืชที่ต้องการจะปลูก การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ จะปลูกอะไรก็จะใช้ตลาดเป็นตัวตั้ง แต่อย่างไรก็ตาม ต้องเริ่มจากการลดค่าใช้จ่ายค่าอาหารของตัวเองก่อน คือ ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก เมื่อมีเหลือจึงค่อยมารวมตัวกันขาย อย่าคิดเรื่องขายก่อน ต้องคิดเรื่องที่จะช่วยตัวเองให้อยู่รอดก่อน

พระเจ้าอยู่หัวทรงออกแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ให้มีการจัดสรรพื้นที่ ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ เป็นน้ำ ๓๐ เป็นนา ๓๐ เป็นพืชผสมผสาน ๓๐ ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ ๑๐ กรณีเช่น จังหวัดน่าน ผมให้ชาวบ้านกันที่ไว้ ๑ ไร่ ปลูกต้นประดู่หรือไม้เนื้อแข็งที่มีราคาแพงอื่น ๆ และเหมาะสมกับภูมิสังคมนั้น ๆ ปล่อยทิ้งไว้เลย ๒๕ ปี เมื่อถึงเวลานั้นถ้าไปตัดจะได้เงิน ๑๐ ล้านบาท แต่ถ้าปลูกข้าวรวม ๒๕ ปีแล้ว ไม่มีทางได้เงิน ๑๐ ล้านบาทแน่ ดังนั้น ทำไมไม่คิดลงทุนปลูกต้นไม้เหล่านี้ หากเราไม่ได้ใช้ก็ให้ตกเป็นมรดกของลูกของหลานต่อไป แต่ต้องทำสัญญาเป็นหลักฐานร่วมกันกับกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชก่อนว่าสามารถตัดได้

ทั้งหมดที่มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ทำ เราทำตามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งมีคำที่ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่เข้าใจง่าย คือ แต่ก่อนพระองค์ทรง **"พาทำ"** เราจึงได้เรียนรู้จากพระองค์ท่านแล้วนำมาประยุกต์ปรับใช้ทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับชาวบ้าน ซึ่งประเด็นนี้ผมภูมิใจมากที่ทำแล้วเกิดผลอย่างจริงจัง ดังตัวอย่างสองจังหวัดต้นแบบที่มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ทำ โดยเริ่มจากการแก้ไขปัญหาเรื่องระบบน้ำ และลงไปทำงานแบบกินนอนร่วมกับชาวบ้านในพื้นที่

จังหวัดแรกคือ จังหวัดน่าน แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นเลือดใหญ่ของประเทศไทย ที่มีปริมาณน้ำร้อยละ ๔๐-๔๕ มาจากแม่น้ำน่าน (๑๒,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร) แต่สภาพพื้นที่ต้นน้ำน่านเป็นป่าเขาหัวโล้น ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งในภาคกลางและกรุงเทพฯ เกิดจากการทำลายพื้นที่ป่าต้นน้ำในจังหวัดน่าน มีการบุกรุกป่ามากขึ้นปีต่อปีเพื่อทำพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพด เราจึงต้องเอาป่านี้กลับคืนมาให้ได้ พร้อมกับทำให้ชาวบ้านมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม เพราะจังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่ประชาชนยากจนอันดับต้น ๆ ของประเทศ เราต้องพยายามแก้ไขเรื่องนี้ก่อน และที่สำคัญที่สุด **ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดน่านต้องเป็นหัวหน้าโครงการแล้วไปดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาปากท้องของประชาชนอย่างจริงจัง จึงจะทำให้พื้นที่ป่าไม้ฟื้นกลับคืนมาได้**

จังหวัดที่สอง คือ จังหวัดอุดรธานี ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล บอกว่าเห็นผมเข็นครกขึ้นภูเขาที่จังหวัดน่านมันเหนื่อยยากลำบากมาก ทำไมไม่ทำอะไรที่ง่าย ๆ หน่อย ผมถามว่า **"มีที่ไหนล่ะ"** ดร.สุเมธ ตอบว่า **"ไปที่อ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ"** ผมก็มาดูที่ห้วยคล้ายแล้วเห็นอ่างเก็บน้ำตามโครงการฯ ที่สร้างไว้แล้วแต่ชาวบ้านไม่ได้ใช้ประโยชน์จากน้ำอย่างเต็มที่

ผมก็เลยไปต่อยอดเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำด้วยการเสริม Spillway การทำฝายในลำห้วยคล้ายในลักษณะอ่างพวง ๓ อ่าง และการต่อท่อส่งน้ำไปยังแปลงเกษตรชาวบ้านเกือบ ๖ กิโลเมตร โดยชาวบ้านสละแรงงาน พอทำอย่างนี้ได้แล้ว ก็เป็นพื้นที่ตัวอย่างความสำเร็จให้ทุกคนมาศึกษาดูงานแล้วมากกว่า ๑๐๐ คณะ และประโยชน์สุขที่เกิดขึ้นคือ การกลับมาอยู่พร้อมหน้าพร้อมตาในครอบครัว หลังจากที่พลัดถิ่นฐานไปทำงานต่างจังหวัดหรือต่างประเทศหลายปี เช่น สามีเคยอยู่อาบูดาบี ภรรยาชื่อนิดหน่อย โทรบอกสามีให้กลับมา **"พ่อ ๆ ไม่ต้องต่อสัญญาทำงานที่ซาอุดีอาระเบียต่อไปแล้วนะ กลับบ้านเรา มีน้ำแล้ว"** สามีเขาไม่เชื่อจนผู้ใหญ่บ้านต้องช่วยพูดให้กลับมา อีกตัวอย่างหนึ่ง แม่ทองสุข เสนาอุดร เห็นลูกกลับมา เมื่อก่อนลูกทำงานที่กรุงเทพฯ มีเงินเดือน ๑๖,๐๐๐ บาท เดี๋ยวนี้กลับมาสองคนช่วยพ่อแม่ทำเกษตรเลี้ยงสัตว์อยู่ที่บ้าน เราต้องสร้างให้เกษตรกรอยู่ดีมีสุขและทำมาหากินได้ มีรายได้เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วไม่แพ้ไปทำงานที่กรุงเทพฯ อยู่ที่นี่ค่าใช้จ่ายน้อยลงจึงมีเงินเก็บเงินออม

นี่คือสิ่งที่เห็นทันตาและเกิดขึ้นที่จังหวัดอุดรธานี คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี นายนพวัชร สิงห์ศักดา ทำการขยายผลเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำจาก ๒ หมู่บ้านต้นแบบเป็น ๑๔๐ โครงการทั้งจังหวัด ที่ผมปลื้มมากคือข้าราชการที่นี่เข้มแข็ง ร่วมกันทำงานขยายผลไปอีก ๑๔ อำเภอ นี่คือสาเหตุที่วันนี้เชิญท่านองคมนตรี นายพลากร สุวรรณรัฐ มาดูงานที่นี่ว่ามีข้าราชการที่ดีและลุกขึ้นมาทำเอง โดยที่ไม่มีมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ มายุ่ง เขาทำเอง เขาดูต้นแบบของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ แล้วนำไปขยายผลต่อทั้งจังหวัด อย่างนี้น่าสรรเสริญ ทำตามศาสตร์พระราชา ซึ่งจังหวัดอุดรธานีทำได้อย่างนี้ ท่านองคมนตรีพูดเมื่อคืนนี้ว่าจะเป็น **"อุดรโมเดล"** สำหรับจังหวัดในภาคอีสานอีก ๑๙ จังหวัด ทำไมไม่เรียนรู้จากที่นี่แล้วขยายต่อ ถ้าขยายต่อได้ภาคอีสานทั้งหมด ชาวบ้าน ๒๒ ล้านคนก็จะอยู่ดีมีสุขมากขึ้นกว่านี้อีกไม่ทราบเท่าไหร่

ผลของการทำโครงการที่จังหวัดน่านและจังหวัดอุดรธานี ผมวัดผลตั้งแต่ก่อนทำเลย ผมบอกว่าปลูกทุกอย่างบนกระดาษ ตลาดที่จะนำไปขายเราต้องรู้หมด

ตัวอย่างที่ ๑ เราต้องรู้ทุกอย่างที่ปลูกว่าได้กี่กิโลและกินไปกี่กิโล และต้องตีเป็นราคาเพราะไม่ได้ซื้อกิน นั่นคือการลดค่าใช้จ่าย ถือว่าเป็นการประหยัดเงินตัวเอง และเมื่อเหลือกินค่อยเอาไปขายได้เท่าไร

“ถ้าแน่จริง มหาวิทยาลัย ต้องสอนนักศึกษาให้ลงไปเรียนรู้ทำงาน ร่วมกับชาวบ้านคู่ขนานกัน”

ตัวอย่างที่ ๒ ในการซ่อมแซมปรับปรุง เสริมฝายอ่างเก็บน้ำ และการต่อท่อน้ำสู่แปลงนาที่จังหวัดน่าน จำนวน ๖๖๘ โครงการ ลงทุนไป ๑๒๐ ล้านบาท ได้น้ำเข้าพื้นที่แสนไร่ ถ้าปลูกข้าวโพดหน้าฝนเขาเรียกข้าวโพดในฤดู แต่ผมให้ทำข้าวโพดนอกฤดูในพื้นที่นาหลังเกี่ยวข้าวเสร็จ ราคานอกฤดูจะประมาณกิโลละ ๖ – ๘ บาท สูงกว่าราคาปลูกในฤดู ๔ – ๖ บาท ที่ทำข้าวโพดนอกฤดูได้เพราะน้ำไปถึงแปลง ถึงบอกว่าน้ำเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด การวัดผลนั้น เช่น ถ้าปลูกข้าวโพดได้ประมาณ ๑,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ จะได้เงินประมาณ ๗,๒๐๐ บาท คิดราคาที่ ๖ บาท ลบต้นทุนสักประมาณ ๕,๐๐๐ บาท ดังนั้น จะเหลือกำไร ๒,๒๐๐ บาท คูณด้วยแสนไร่เท่ากับ ๒๒๐ ล้านบาท เท่ากับว่าลงทุนไป ๑๒๐ ล้าน แต่ได้เงิน ๒๒๐ ล้านภายใน ๔-๕ เดือน ก็คุ้มกับการลงทุน ถ้ามาวัดผลด้วยเม็ดเงิน นี่เป็นแค่ประมาณการ แต่เราต้องตามดูผลการเพาะปลูกตลอดทั้งปีอีกที นี่แค่ ๔ เดือนกว่านะ

ตัวอย่างที่ ๓ กรณีประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการห้วยคล้ายฯ จังหวัดอุดรธานี ก่อนโครงการเข้ามาเขาเคยปลูกข้าวได้ ๗๐๐ ตัน พอได้น้ำไปใช้ตอนฝนทิ้งช่วง ได้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นเป็น ๘๐๐ ตัน มันเพิ่มขึ้นมาประมาณ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ เราก็ตีขึ้นมาสิว่ากิโลกรัมเท่าไร เช่น ถ้าข้าวเปลือกกิโลกรัมละ ๑๐ บาท ก็คูณเข้าไป ถ้า ๑๐๐ ตัน คูณด้วย ๑๐ บาท ก็ได้ ๑ ล้านบาท เป็นต้น

สิ่งที่มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ทำงานแตกต่างกับที่อื่น คือเราจะเน้นการบูรณาการที่แท้จริง เราช้อนจากข้างล่างขึ้นบน เราเรียนรู้จากชุมชน ไม่ใช่ไปสั่งการหรือยัดเยียดให้จังหวัดสั่งต่อให้อำเภอไปสั่งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทำ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาได้ เช่น ในการส่งเสริมให้ปลูกพืช ชาวบ้านยังไม่รู้เลยว่าตลาดต้องการอะไร ซื้อ-ขายกันที่ไหน เมื่อไม่มีที่ขาย ชาวบ้านประสบปัญหาการขาดทุน ชาวบ้านก็เข็ด ดังนั้นเราต้องไปเริ่มต้นจากข้างล่างขึ้นบน จากความต้องการของชาวบ้านก่อน จึงไปถึงอธิบดี ปลัดกระทรวง ถึงรัฐมนตรีต่าง ๆ อันนี้ผมก็ช่วยเชื่อมโยงงานตั้งแต่ระดับบริหาร จนถึงระดับผู้ปฏิบัติการ สลายการทำงานเป็นแท่ง ผมลงมาคุยกับชาวบ้าน ดังนั้นเรื่องการทำงานจะมาหลอกผมไม่ได้ง่าย ๆ หรอก แต่ล่างขึ้นบน บนลงล่างมันไม่พอ เพราะกระทรวงเดียว เช่น กระทรวงเกษตรฯ มี ๑๑ กรม และยังมีอีก ๔ สำนัก กรมแต่ละกรมก็ไม่ทำงานด้วยกัน เราต้องไปประสานกับกรมนั้นกรมนี้ แล้วนี่กระทรวงเดียวนะ ยังมีกระทรวงอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องอีก

ดังนั้น เราต้องประสานให้เข้าใจในทางเดียวกัน ทำงานแบบแนวราบด้วย ไม่ใช่การทำงานเป็นแท่งอย่างเดียว **นี่คือการบูรณาการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงทำไว้ เวลาเสด็จฯ ไปทรงงาน ข้าราชการก็ตามเสด็จ นั่นแหละเป็นการบูรณาการ** คนที่เคยตามเสด็จ ก็รู้ว่าพระองค์ท่านเป็นผู้นำคิดแต่ไม่ได้ทรงสั่งทำนั่นทำนี่นะ เช่น ทรงถามกรมชลประทานเรื่องนี้ว่าอย่างไร เกษตร ปศุสัตว์ และประมงว่าอย่างไร เห็นไหมว่าทรงถาม ทรงบูรณาการเอง แต่วันนี้ไม่ได้ทรงงานแล้ว ทำไมคนที่เคยตามเสด็จกันเยอะ ๆ ไม่ออกไปทำล่ะ นั่นคือสาเหตุที่มาของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ

ตอนนี้เรากำลังจะทำกับมหาวิทยาลัย เราสร้างเครือข่ายกับมหาวิทยาลัย ๑๗๕ แห่ง คัดแล้วประมาณ ๕ มหาวิทยาลัยที่จะทำกับเรา เริ่มทำแล้วก็มีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่จะไปทำใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตอนนี้ผมก็รอมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อยู่ สมมุติว่ามหาวิทยาลัยที่มาร่วมทำงานด้วยกันแล้วเห็นผลสำเร็จ ก็จะเป็นตัวอย่างให้มหาวิทยาลัยในจังหวัดอื่น ๆ มาเรียนรู้นำไปขยายผลได้ เกือบจะครบทุกจังหวัดได้เลยเข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายกัน

องค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทำไมต้องไปสอนในห้องสี่เหลี่ยม **ถ้าแน่จริงมหาวิทยาลัยต้องสอนนักศึกษาให้ลงไปเรียนรู้ทำงานร่วมกับชาวบ้านคู่ขนานกัน** ถ้าคุณเรียนมาเกี่ยวกับวิศวะเรื่องเครื่องมือไปตำบลไหนก็ได้ เอาเครื่องมือชาวบ้านที่เสียหายมาให้นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ซ่อมแซม แล้ววัดผลคนที่ให้คะแนนนั้น คือชาวบ้านให้ ๓๐ คะแนน แล้วพวกผมให้ ๓๐ คะแนน อาจารย์ให้ ๔๐ คะแนน เพราะคนที่รู้ว่าเครื่องมือนี้ใช้ได้หรือไม่ได้ ไม่ใช่อาจารย์ แต่เป็นชาวบ้านในพื้นที่ การสอนคือการเปลี่ยนแปลง ทั้งหมดนี้คือสอนด้วยการกระทำ ทำตามตำราของศาสตร์พระราชา

การทำงานต้องบูรณาการร่วมกันระหว่างราชการ เอกชน ประชาชน และสถาบันการศึกษา เพื่อทำให้ศาสตร์ของพระราชาบังเกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน จากการถ่ายทอดเรื่องราวการทำงานและการปฏิบัติที่เห็นผลสำเร็จจริงของ หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล ผู้ไม่เคยท้อกับอุปสรรค สามารถนำแผ่นดินไทยให้เป็นแผ่นดินทอง ตามรอยเบื้องพระยุคลบาทอย่างแท้จริง

ศูนย์ศิลปาชีพบ้านแม่ต๋ำ
อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง

เรียบเรียงโดย **นางวิไล หมอกอรุณ**
กองประชาสัมพันธ์ สำนักงาน กปร.

เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๒๗ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทรงเยี่ยมราษฎร อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง และแปรพระราชฐานประทับแรม ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ โอกาสนี้ พระครูโสภณ คุณารักษ์ เจ้าคณะอำเภอเสริมงาม ได้กราบบังคมทูลว่ายังมีหมู่บ้านยากจนแห่งหนึ่งคือบ้านแม่ต๋ำ พื้นที่ของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีที่ราบสำหรับปลูกข้าวเพียงเล็กน้อย ราษฎรดำรงชีพด้วยการทำไร่เลื่อนลอย โดยการตัดไม้ขาย และแผ้วถางป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย ซึ่งพื้นที่แห่งนี้กล่าวได้ว่าเป็นพื้นป่าที่มีไม้สักสมบูรณ์ที่สุดของประเทศไทย สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ จึงเสด็จพระราชดำเนินไปยังบ้านแม่ต๋ำเพื่อทอดพระเนตรสภาพของหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวน และได้มีพระราชเสาวนีย์ให้ท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์ ราชเลขานุการในสมเด็จพระบรมราชินีนาถ (ขณะนั้น) ออกไปตรวจสภาพพื้นที่บ้านแม่ต๋ำอย่างละเอียด จากนั้นเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๒๗ ได้พระราชทานพระราชดำริให้นำรูปแบบโครงการศิลปาชีพมาช่วยเหลือราษฎรบ้านแม่ต๋ำ เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรมีรายได้และอาชีพที่สุจริตไม่ต้องไปตัดไม้ทำลายป่า พร้อมกับได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดหาแหล่งน้ำช่วยเหลือราษฎรบ้านแม่ต๋ำและบริเวณใกล้เคียง โครงการศิลปาชีพแม่ต๋ำจึงกำเนิดขึ้น โดยดำเนินงานดังนี้

งานอำนวยการประสานงานและพัฒนางานศิลปาชีพ เป็นการจัดกลุ่มงานอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา กลุ่มแกะสลัก กลุ่มทอผ้าไหมและผ้าฝ้าย และกลุ่มจักสาน

งานอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่า ดูแลการปลูกป่า การอนุรักษ์พันธุ์ไม้ การป้องกันไฟป่า การเพาะปลูกกล้าไม้ การลาดตระเวนป้องกันผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า รวมถึงการรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

งานโครงการฟาร์มตัวอย่าง การปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ เช่น การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเลี้ยงเป็ดอี้เหลียง ฯลฯ

“

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา
งานแกะสลัก งานทอผ้าไหม
ผ้าฝ้าย และงานจักสาน

”

ต่อมาเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี พร้อมด้วยนายดนุชา สินธวานนท์ รองเลขาธิการ กปร. ได้นำคณะเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสื่อมวลชนเดินทางไปเยี่ยมชมการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ พบว่าราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะผู้เฒ่าผู้แก่ที่นี่ ได้บอกกับคณะว่าดีใจมากที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานศูนย์ศิลปาชีพแห่งนี้ขึ้น ทำให้ชาวบ้านแถบนี้มีรายได้เพิ่มขึ้น คนแก่ได้ใช้เวลาอยู่กับการทอผ้า จักสานกระบุง ตะกร้า นอกจากจะมีรายได้แล้ว ยังได้ออกกำลังกาย ไม่เหงา มาที่นี่ก็มีเพื่อนในวัยเดียวกัน มาพูดคุยหายเหงาไปได้มาก นอกจากนี้ ยังได้เยี่ยมชมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นเซรามิค ซึ่งแทบไม่เชื่อสายตาตัวเองว่านี่เป็นฝีมือชาวไร่ ชาวนา ที่ไม่ได้ร่ำเรียนงานศิลปะทางด้านวิชาการ หากแต่มาฝึกหัดกับครูที่ส่งมาช่วยฝึกสอนเพียงระยะเวลาไม่ถึง ๒ ปีนั้น ได้สร้างผลงาน ลวดลายต่าง ๆ ที่บรรจงทำมาอย่างสวยสดงดงามตามจินตนาการของผู้ปั้น อันแสดงถึงความรักความผูกพันที่ราษฎรมีแด่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ผลงานต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นมานั้นมีรูปทรงลักษณะต่างกันออกไปตามประโยชน์ของการใช้ สำหรับผลิตภัณฑ์รวมถึงผ้าไหม ผ้าฝ้าย และผ้าทอต่าง ๆ ถูกส่งกลับมาขายยังสวนจิตรลดา นอกจากนี้ยังวางขายในร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายในศูนย์ศิลปาชีพบ้านแม่ต๋ำอีกด้วย

หากท่านมีโอกาสไปจังหวัดลำปาง อย่าลืมแวะเที่ยวชมศูนย์ศิลปาชีพบ้านแม่ต๋ำ ตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข ๑๒๗๔ อำเภอเสริมงาม ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๓๐ กิโลเมตร เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายชนิด เพื่อเป็นของฝากหรือของที่ระลึกในราคาย่อมเยา และเยี่ยมชมขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และห่างจากศูนย์ศิลปาชีพบ้านแม่ต๋ำไปเพียง ๑.๑ กิโลเมตร ก็จะพบกับโครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านแม่ต๋ำ ตั้งอยู่บริเวณริมทางเป็นอีกงานหนึ่งของศูนย์ศิลปาชีพแห่งนี้ ซึ่งจะดำเนินกิจกรรมในการปลูกพืชผักตามฤดูกาล มีพืชผักไว้คอยบริการ และพิเศษสุดโครงการได้จัดมุมถ่ายรูปให้แก่ผู้ที่มาเที่ยวชมไว้เป็นที่ระลึกด้วย

และนี่ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งในพระมหากรุณาธิคุณที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ มีต่อพสกนิกรชาวไทยจากอีกร้อยเรื่องโครงการฯ ที่ได้สร้างสุขให้แก่ราษฎรของพระองค์เสมอมา และได้ต่อยอดขยายผลการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนมาจวบจนทุกวันนี้

จากผู้ทำ...สู่...ผู้นำ

เรียบเรียงโดย : **สุภาพร หมั่นหาทรัพย์**
กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๑ สำนักงาน กปร.

นายองอาจ แป้งร่ำ เกษตรกรรุ่นใหม่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ปัจจุบันได้เข้าทำหน้าที่สืบสานงานของกลุ่มส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษบ้านปรือวาย แต่หากย้อนอดีตไปสู่จุดเริ่มต้นชายผู้นี้เติบโตมากับการช่วยพ่อแม่ทำนามาตั้งแต่เด็ก มีโอกาสเรียนได้เพียงแค่ ป.๖ ด้วยเหตุผลที่ต้องออกมาช่วยครอบครัวทำนาและส่งน้องให้ได้เรียน กระทั่งอายุ ๒๐ กว่า จึงย้ายถิ่นฐานจากบ้านเกิดที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี มาเช่าที่ดินทำการเกษตรเรื่อยมาจนสามารถซื้อที่ดินเป็นของตัวเองได้ และด้วยการเห็นความสำคัญของการศึกษาจึงได้เข้าศึกษาผ่านระบบการศึกษานอกโรงเรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านอาชีพได้ทำมาหลายอย่างทั้งการเลี้ยงไก่เนื้อ ปลูกมันสำปะหลัง จนในปี ๒๕๔๒ ได้รับการสนับสนุนการขุดแหล่งน้ำประจำไร่นาจากศูนย์ฯ และมีโอกาสได้เข้าฝึกอบรมเรื่องการทำเกษตรผสมผสาน จึงเริ่มหันมาปลูกผักและทำเกษตรผสมผสานในที่ดินแปลงที่มีแหล่งน้ำ ควบคู่ไปกับการทำไร่มันสำปะหลัง และยูคาลิปตัสในที่ดินแปลงที่ไม่มีแหล่งน้ำ

วิถีชีวิตเกษตรกรธรรมดา ๆ ของพี่องอาจ ได้เริ่มเข้าใกล้วิถีของความเป็นผู้นำเมื่อได้รับเลือกให้เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และต่อมาได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาหินซ้อนติดต่อกัน ๓ สมัยจนถึงปัจจุบัน และด้วยนิสัยส่วนตัวที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น จึงได้ใช้ข้อได้เปรียบจากการเป็นสมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประสานกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อหาลู่ทางให้เกษตรกรได้เข้าอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ เพราะเห็นว่าต้นทุนเดิมที่ชาวบ้านมีแม้จะไม่มากมาย แต่หากนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ต้นทุนนั้นก็จะงอกเงยขึ้น นอกเหนือจากการหาแหล่งความรู้แล้ว พี่องอาจได้เป็นเรี่ยวแรงในการหาตลาดเพื่อขายผลผลิตให้แก่เกษตรกร จากเดิมที่เคยปลูกผักกินเองในครัวเรือน จึงเริ่มเพิ่มพื้นที่การปลูก เพิ่มชนิดพันธุ์ที่ปลูก และด้วยเพราะการศึกษาความต้องการของตลาด ผักปลอดภัยจากสารพิษชนิดต่าง ๆ ของกลุ่มชาวบ้านจึงได้ออกไปสู่ตลาดใหญ่อย่างตลาดสี่มุมเมือง และตลาดต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี นอกจากนี้ ยังเล็งเห็นถึงความจำเป็นของแหล่งเงินทุนที่เกษตรกรจำเป็นต้องใช้เพื่อการประกอบอาชีพและการออมแล้ว จึงได้พัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านปรือวายให้เป็นที่พึ่งด้านการเงินให้แก่สมาชิกกลุ่มโดยไม่ต้องพึ่งพาการเงินนอกระบบ จนสามารถได้รางวัลกลุ่มออมทรัพย์ดีเด่นระดับจังหวัด และร่วมกับธนาคารออมสินเปิดสถาบันการเงินของหมู่บ้านปรือวายขึ้น เพื่อให้เป็นสถาบันการเงินในหมู่บ้านที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบและได้มาตรฐาน

เดินทางไปศึกษาดูงาน International Green Week 2016 ร่วมกับผู้แทนสำนักงาน กปร. และเกษตรกรต้นแบบ จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ผลผลิตจากการทำการเกษตรหลายรูปแบบ ทั้งเกษตรผสมผสาน ทำผักปลอดภัย

นายองอาจ แป้งร่ำ เกษตรกรรุ่นใหม่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

การที่เราจะไปช่วยหรือไปสอนคนอื่น เราก็ต้องทำตัวเองให้ดีก่อน เพื่อให้เป็นตัวอย่าง ถึงจะไปบอก ไปสอนเขาได้

จากการพูดคุยเรื่องราวต่าง ๆ ทำให้เราเห็นถึงบทบาทของความเป็นผู้นำ และความเป็นเกษตรกรหัวก้าวหน้า ที่หมั่นหาความรู้รอบตัวต่าง ๆ และนำมาเป็นข้อมูลช่วยในการวางแผนอาชีพของตนเองได้อย่างเหมาะสม พี่องอาจเล่าว่า "ผมทำการเกษตรหลายรูปแบบ ทั้งเกษตรผสมผสาน ทำผักปลอดภัยจากสารพิษ มันสำปะหลังก็ปลูก แต่ปัจจุบันเริ่มที่จะลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังและหันมาปลูกไม้ผลอย่างเช่น ฝรั่งกิมจู ขนุนพันธุ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพันธุ์ทองประเสริฐ พันธุ์มาลีใบใหญ่ พันธุ์แดงสุริยา สาเหตุก็เพราะตอนนี้ในจังหวัดฉะเชิงเทราเริ่มมีเขตอุตสาหกรรมขยายตัวมากขึ้น คนก็เริ่มเข้ามาอยู่เยอะ โอกาสขายผลผลิตได้ก็เยอะขึ้น ตอนนี้เริ่มปลูกอ้อยคั้นน้ำ อีกไม่กี่เดือนก็เริ่มเก็บเกี่ยวได้แล้ว เดี๋ยวนี้ตลาดเปิดเสรี เพื่อนบ้านเราก็เอาของเข้ามาขาย แต่เราได้เปรียบที่ไม่มีต้นทุนค่าขนส่ง ก็สู้ราคาได้ แต่ก็ต้องทำของเราให้ดี"

เพราะความเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เริ่มใช้ความรู้ในหลายมิติมาวางกำหนดแนวทางในอาชีพ จึงได้รับโอกาสที่ดีในชีวิต คือการได้รับคัดเลือกจากสำนักงาน กปร. ให้เป็นเกษตรกรต้นแบบของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เดินทางไปศึกษาดูงาน International Green Week 2016 และงานด้านนวัตกรรมการเกษตร ณ กรุงเบอร์ลิน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ระหว่างวันที่ ๑๗–๒๕ มกราคม ๒๕๕๙ โดยได้เล่าถึงมุมมองเรื่องการทำเกษตรที่ได้ไปดูงานว่า "ที่เยอรมันเขาทำแปลงสาธิตให้คนไปเรียนรู้ ซึ่งทำแปลงดีมาก ครบวงจร และทำแปลงที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่แต่ทำการปลูกพืชเป็นชนิดไป เกษตรกรเขาทำจริงจังเรียกว่าเก่งเป็นเรื่อง ๆ ไปเลย แต่ของบ้านเราทำแบบผสมผสาน อีกเรื่องที่ได้คือเรื่องการปรับปรุงดิน เพราะที่เยอรมันก็มีปัญหาเรื่องสภาพดิน ซึ่งได้พัฒนาปรับปรุงดินหลายวิธี จนสามารถเพาะปลูกได้ผลดี พอกลับมาผมก็เริ่มมาปรับปรุงดินของเรา จากที่ทำอยู่แล้วก็ทำมากขึ้นให้ดินดีขึ้น แล้วก็เอาไปบอกเพื่อนบ้าน สมาชิกในกลุ่มให้หมั่นบำรุงดิน เพราะจะได้ผลผลิตที่ดี"

ตลอดบทสนทนาทำให้เรารับรู้ได้ถึงความเอื้อเฟื้อ ความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจในอาชีพเกษตรกรด้วยกัน รวมไปถึงการใช้ความรู้จากสิ่งต่าง ๆ รอบด้านมาพัฒนาอาชีพของตนเองและกลุ่มให้เข้มแข็งขึ้น ซึ่งแสดงถึงภาวะของความเป็นผู้นำในตัวเอง และคำตอบที่ได้จากพี่องอาจจากคำถามว่า...ทำไมพี่ถึงได้รับเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงที่จะหาทางช่วยเหลือกลุ่มหรือเกษตรกรในหลาย ๆ เรื่อง? ซึ่งคำตอบที่ได้รับก็คือ "เห็นในหลวงช่วยชาวบ้าน เห็นเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ออกพื้นที่ช่วยเกษตรกร ทำให้เรารู้สึกอยากช่วยบ้าง แต่การที่เราจะไปช่วยหรือไปสอนคนอื่น เราก็ต้องทำตัวเองให้ดีก่อนเพื่อให้เป็นตัวอย่าง ถึงจะไปบอกไปสอนเขาได้ ถ้าทำตัวไม่ดี ไปสอนคนอื่นก็ไม่มีใครเชื่อ ซึ่งผลที่เราได้ไปช่วยเขาเรื่องอาชีพ มันทำให้เห็นเขามีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถส่งลูกหลานให้ได้เรียนสูง ๆ เราได้เห็นแบบนั้นเราก็รู้สึกภูมิใจ" และเราก็สิ้นสุดการสนทนากับพี่องอาจด้วยการกล่าวคำขอบคุณที่ได้ถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาด้วยความเต็มอกเต็มใจ แม้จะใช้เวลาไม่นานนักแต่ทำให้เราตระหนักได้ถึงพลังของความตั้งใจใฝ่รู้ ไปจนถึงน้ำใจที่เผื่อแผ่ อันมีอยู่ในตัวของชายผู้นี้

วิถีชีวิตของพี่องอาจที่ถ่ายทอดมาทั้งหมด จึงเป็นบทสรุปที่เหมือนเป็นภาพย้ำให้เห็นชัดถึงความเป็นจริงแห่งแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องแนวทางการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ว่า

...การช่วยเหลือ สนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพ และตั้งตัวให้มีความพอกิน พอใช้ก่อนอื่นเป็นพื้นฐานนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าระดับที่สูงในต่อไปโดยแน่นอน ...

ครั้งหนึ่งในชีวิต [ชีวิตพอเพียง]

นาอือ...

นักเรียนทุนพระราชทาน

โดย **นางสาวนาถอนงค์ ชนาทิป**

นักเรียนทุนพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

ครอบครัวของฉันเป็นชาวเขาเผ่ามูเซอแดง (ลาหู่จิ) ย้ายมาจากบ้านป่าโหล อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ มาอยู่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่บ้านหนองห้า หมู่ ๑๖ ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เมื่อปี ๒๕๔๕ ซึ่งตอนนั้นฉันมีอายุเพียง ๘ ขวบ และไม่ได้เรียนหนังสือจึงทำให้พูดและเขียนภาษาไทยไม่ได้ จนกระทั่งได้ย้ายมาอยู่ในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ฉันจึงได้เรียนหนังสือกับครู กศน. ที่ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา **“แม่ฟ้าหลวง”** บ้านหนองห้า พ่อแม่ก็มีอาชีพ มีรายได้ โดยไม่ต้องไปรับจ้างใครเขาเหมือนตอนอยู่บ้านเดิม มีนาให้ปลูกข้าวกิน มีแปลงผักอยู่หน้าบ้าน มีเล้าไก่อยู่หลังบ้าน มีบ่อปลาอยู่ข้างบ้าน มีสวนกาแฟให้เก็บขาย และแม่ได้ทอผ้าลายมูเซอส่งศูนย์ศิลปาชีพสวนจิตรลดา

พ่อแม่ของฉันไม่ต้องออกไปทำงานนอกหมู่บ้าน ครอบครัวของฉันอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันทุกวัน ฉันเห็นพ่อแม่ของฉันมีความสุขมาก ฉันก็มีความฝันอยากเรียนหนังสือสูง ๆ และอยากเป็นหมออนามัยที่บ้านของฉัน เพราะฉันเห็นเวลาที่พี่น้องชนเผ่าของฉันไม่สบาย พวกเขาต้องรอให้โรคหายเองหรือไม่ก็ต้องเป็นมาก ๆ ถึงจะได้ไปหาหมอในเมือง เนื่องจากอยู่ไกลตัวเมืองและถนนลำบากมาก โดยเฉพาะหน้าฝนรถยนต์ไม่สามารถผ่านได้เลย ฉันจึงอยากเรียนหนังสือให้เก่งและเรียนสูง ๆ ให้มีความรู้มาดูแลสุขภาพของคนในหมู่บ้าน

นางสาวนาถอนงค์ ชนาทิป
นักเรียนทุนพระราชทาน
สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์
ในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่
บ้านหนองห้า จังหวัดพะเยา

“ ตอนนี้บ้านเราไม่มีเงินพอ
ที่จะให้หนูเรียนต่อปริญญาตรีนะ
เป็นผู้หญิงไม่ต้องเรียนสูงก็ได้เนอะ
อยู่บ้านช่วยงานพ่อแม่ละกันนะ ”

(พูดเป็นภาษามูเซอ)

เมื่อฉันเรียนหนังสือจบมัธยมศึกษาปีที่ ๖ พ่อแม่บอกฉันว่า **ตอนนี้บ้านเราไม่มีเงินพอที่จะให้หนูเรียนต่อปริญญาตรีนะ เป็นผู้หญิงไม่ต้องเรียนสูงก็ได้เนอะ อยู่บ้านช่วยงานพ่อแม่ละกันนะ (พูดเป็นภาษามูเซอ)**

ฉันร้องไห้ด้วยความเสียใจที่จะไม่ได้เรียนต่อ แต่ฉันก็เข้าใจพ่อแม่ รู้ฐานะทางบ้านดีว่าแค่พอกินพอใช้ไม่ได้อดมื้อกินมื้ออย่างเมื่อก่อน และไม่ได้มีเงินมากพอที่จะส่งฉันเรียนต่อได้ แต่ในใจของฉันก็ยังแอบหวังที่จะได้เรียนหนังสือต่อ จนใช้วิธีสุดท้ายคือการเขียนจดหมายขอพระราชทานทุน ฉันไม่รู้หรอกว่าต้องเขียนยังไงและเขียนถึงใคร แต่ฉันก็อยากเขียนให้พระราชินีทราบ ถึงแม้ในเวลานั้นพระองค์ไม่ได้เสด็จมาในหมู่บ้านของฉันแล้วก็ตาม อย่างน้อยฉันก็รู้สึกสบายใจที่ไม่ได้ผิดสัญญากับพระองค์ เมื่อปี ๒๕๔๙ พระราชินีเสด็จฯ ที่หมู่บ้านของฉัน ครอบครัวของฉันได้เข้าเฝ้าฯ พระราชินี และพระราชินีตรัสกับฉันว่า **“เรียนหนังสือให้เก่ง ๆ และเรียนให้สูง ๆ นะจ๊ะ”** ฉันอยากเรียนให้เก่งและเรียนให้สูง ๆ แต่ฉันไม่รู้จะหาวิธีไหนที่จะทำให้ตนเองได้เรียนหนังสือต่อ

จนกระทั่งฉันได้พบกับท่านผู้หญิงจรุงจิตต์ ทีขะระ และคุณหญิงอุไรวรรณ สวัสดิศานต์ ที่ทำให้พระราชินีได้อ่านจดหมายของฉัน และได้รับพระมหากรุณาธิคุณได้รับพระราชทานทุนการศึกษาระดับปริญญาตรีในคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ เอกสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฉันและครอบครัวของฉัน และพ่อแม่ ดีใจมากเมื่อได้รู้ว่าได้รับพระราชทานทุนการศึกษา พ่อแม่ของฉันน้ำตาไหลด้วยความปลื้มปีติและดีใจที่สุดในชีวิต รวมทั้งคนในหมู่บ้านทุกคนต่างก็มายินดีกับฉันและขอให้ฉันเรียนให้จบอย่างที่ตั้งใจไว้และกลับมาดูแลคนในหมู่บ้าน ส่วนฉันทั้งดีใจและตกใจทำอะไรไม่ถูก ไม่คิดว่าจะได้รับพระราชทุนการศึกษาให้เรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย ในคืนนั้นครอบครัวของฉันแทบจะไม่มีใครนอนหลับเลย ทุกคนพูดคุยกันถึงเรื่องได้รับทุนการศึกษาและพระมหากรุณาธิคุณจากพระราชินี ในเรื่องที่ทำให้ครอบครัวของพวกเรามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ฉันตั้งใจเรียนหนังสือโดยไม่รู้สึกท้อแท้กับวิชาที่เรียนเลย ถึงแม้มันอาจจะยากสำหรับฉัน แต่ฉันก็ใช้ความพยายามศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากในห้องเรียนจนเรียนทันกับเพื่อน ๆ ในห้อง ตอนนี้ฉันเรียนอยู่ชั้นปีที่ ๔ เรียนอีกเพียงหนึ่งภาคเรียนฉันก็จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและเป็นคนแรกของหมู่บ้านที่เรียนจบปริญญาตรี ความฝันของฉันใกล้จะเป็นจริง

ฉันอยากให้พระราชินีได้เห็นใบปริญญา และได้เห็นฉันในชุดของหมออนามัยที่กำลังตรวจสุขภาพของพี่น้องชนเผ่าในพื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่บ้านหนองห้า บ้านที่มีแต่ความสุขและเป็นบ้านที่พระองค์พระราชทานให้แก่คนชาวเขาอย่างพวกฉัน พวกเราชาวเขาในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่บ้านหนองห้า จะสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ตลอดไป

จากซ้าย: นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ตรวจเยี่ยมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ฯ บ้านหนองห้า จังหวัดพะเยา
กลาง: ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยามอบโทรทัศน์สีของนายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี
ขวา: นาอือ รับรางวัลเด็กและเยาวชนดีเด่น ทำเนียบรัฐบาล ๒๕๕๑

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยอีนูน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เรียบเรียงโดย : **นางสาวสุดารัตน์ ชัยชะนะ**
กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๒ สำนักงาน กปร.

เมื่อปี ๒๕๒๖ กรมชลประทานได้ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพื้นที่ตำบลจันทร์เพ็ญ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร ทำให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่ทำกินของราษฎรที่อาศัยในบริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยหวดฯ จึงได้มีการอพยพราษฎรที่มีพื้นที่ถือครองที่ถูกน้ำท่วม จำนวน ๑๑ ครัวเรือน และจัดสรรที่ทำกินให้ใหม่ประมาณ ๑๐๐ ไร่ แต่พื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรใหม่อยู่ในที่สูงไม่สามารถรับน้ำจากคลองส่งน้ำของอ่างเก็บน้ำห้วยหวดฯ ได้ ราษฎรจึงขอพระราชทานความช่วยเหลือ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยอีนูนไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๘ ตามที่ราษฎรขอพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณ และดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๔๐ อ่างเก็บน้ำห้วยอีนูนฯ มีขนาดความจุ ๒,๖๐๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พร้อมก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำความยาว ๓,๕๐๐ เมตร มายังพื้นที่จัดสรรของราษฎร

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี และคณะได้เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทราบว่าพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรยังมีจุดจ่ายน้ำชำรุด และคูส่งน้ำชำรุดรั่วซึม จึงได้ขอให้กรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาหาแนวทางที่เหมาะสม ช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนซึ่งเป็นผู้เสียสละจากการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหวดฯ โดยขอให้จัดทำแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจนซึ่งโครงการชลประทานสกลนครร่วมกับอำเภอเต่างอย องค์การบริหารส่วนตำบลจันทร์เพ็ญ พร้อมทั้งราษฎร ๑๑ ครัวเรือน ได้ประชุมร่วมกันพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ โดยโครงการชลประทานสกลนครได้เข้าดำเนินการซ่อมแซมท่อส่งน้ำสายหลัก และวางท่อส่งน้ำสายซอย จนกระทั่งสามารถดำเนินการส่งน้ำให้กับพื้นที่การเกษตรของราษฎรครบทั้ง ๑๑ ครอบครัว มีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก

ปัจจุบันอ่างเก็บน้ำห้วยอีนูนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค ให้แก่ราษฎรบ้านห้วยหวดกว่า ๑๔๐ ครัวเรือน ประชากร ๕๘๕ คน พร้อมทั้งส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่ทำการเกษตรกว่า ๒,๑๐๐ ไร่ ส่งผลให้ราษฎรบ้านห้วยหวดดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขตลอดมา

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยอีนูนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นับเป็นหนึ่งในน้ำพระราชหฤทัย ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎรที่ประสบความทุกข์ยากในการดำเนินชีวิต ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“ ...หลักสำคัญว่าต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำคนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ได้ แต่ถ้ามีไฟฟ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้... ”

พระราชทานพระราชดำรัส ณ สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๒๙

เมื่อทราบถึงความเดือดร้อนของราษฎร ถึงแม้จะเป็นเพียงกลุ่มเล็กๆ แค่ ๑๑ ครอบครัว ก็มิทรงทอดทิ้ง ทรงพลิกฟื้นผืนดินที่แห้งแล้งให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ สามารถเพาะปลูกพืชชนิดต่างๆ ได้ ทุกวันนี้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้ มีอาชีพอย่างเพียงพอที่จะอยู่อย่างพอเพียง นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

“

เมื่อทราบถึง**ความเดือดร้อน**

ของราษฎร ถึงแม้จะเป็นเพียง

กลุ่มเล็กๆ แค่ ๑๑ ครอบครัว

ก็มิทรงทอดทิ้ง

”

ProServ
ปั๊มทองคำ
ปี พ.ศ. 2548
สุดยอดส้วม
ปี พ.ศ. 2549
8
7

ปั๊มน้ำมันแบ่งปันความสุข

: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์แกลงเซอร์วิส

เรียบเรียงโดย : **นางสาววาสนา ทองตัน**
กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง กองศึกษาและขยายผลการพัฒนา
ตามแนวพระราชดำริ สำนักงาน กปร.

“ การขายน้ำมันเพียงอย่างเดียว
เปรียบเสมือนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว
เพราะมีความเสี่ยงสูงจากการ
พึ่งพารายได้เพียงทางเดียว ”

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์แกลงเซอร์วิส เป็นหนึ่งในศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน กปร. ประเภทธุรกิจขนาดย่อม ดำเนินธุรกิจบริการขายน้ำมันตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ บนถนนสุขุมวิท อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยมีผู้ก่อตั้งคือคุณสมศักดิ์ และคุณปราณี หิริโอตัปปะ จากนั้นอีก ๑๐ ปีต่อมา จึงได้ส่งต่อกิจการสู่รุ่นลูก คือ คุณมารยาท และคุณกรทัศน์ คุณาวุฒิ บุตรีและบุตรเขย ที่ร่วมกันบริหารกิจการมาจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินธุรกิจในช่วงแรก ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์แกลงเซอร์วิส ให้บริการเพียงน้ำมันเชื้อเพลิงและเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องเท่านั้น เมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจปี ๒๕๔๐ บริษัทจึงประสบปัญหาจากการมีคู่แข่งทางธุรกิจโดยรอบเป็นจำนวนมากขึ้น และการปล่อยเครดิตให้แก่ลูกค้าที่มาใช้บริการเติมน้ำมัน ประกอบกับไม่มีรายได้อื่น ๆ ช่วยเป็นภูมิคุ้มกันในการดำเนินธุรกิจ จึงทำให้ฉุกคิดได้ว่า **การขายน้ำมันเพียงอย่างเดียวเปรียบเสมือนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เพราะมีความเสี่ยงสูงจากการพึ่งพารายได้เพียงทางเดียว** ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปั๊มให้พร้อมบริการทั้งรถและคนโดยสาร ซึ่งเปรียบเสมือนการทำเกษตรผสมผสาน ที่ปลูกพืชหลากชนิดเพื่อลดความเสี่ยงตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ และตรงตามหลักการ **“ภูมิคุ้มกันที่ดี”** ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

บ้านตากาแฟ

เมื่อคิดได้ว่า **“การสร้างภูมิคุ้มกัน”** ให้แก่ธุรกิจเป็นแนวทางที่สามารถทำให้กิจการมีความมั่นคงได้ คุณกรทัศน์จึงเริ่มศึกษาเกี่ยวกับการทำร้านกาแฟสดและพัฒนาปรับปรุงสูตรกาแฟด้วยตนเอง จนกระทั่งในปี ๒๕๔๕ จึงเปิดร้าน **“บ้านตากาแฟ”** ขึ้น และในระยะเวลาไม่นาน กาแฟสูตรเฉพาะของร้านในชื่อ **“บ้านตา”** ก็เป็นที่นิยมของลูกค้า ทั้งผู้ที่มาใช้บริการเติมน้ำมันและลูกค้าคอกาแฟที่เข้ามาอุดหนุนโดยเฉพาะ

พัฒนาห้องน้ำให้สะอาด

เมื่อ **“ห้องน้ำ”** และ **“ปั๊มน้ำมัน”** เป็นของคู่กัน ดังนั้น การปรับปรุงห้องน้ำให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ จะสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ใช้บริการได้ ในปี ๒๕๔๖ คุณกรทัศน์จึงดำเนินการพัฒนาปรับปรุงห้องน้ำให้ถูกสุขลักษณะของกรมอนามัย และจัดให้มีแม่บ้านคอยทำความสะอาดและบริการลูกค้าตลอดเวลา จนทำให้มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการมากขึ้นเป็นเท่าตัว เพราะเป็นปั๊มที่ขึ้นชื่อและเชื่อถือได้ว่าห้องน้ำสะอาดจริง

ข้าวแกงคุณยาย และ บ้านตาพานิช

เมื่อร้านกาแฟและห้องน้ำที่สะอาดดึงดูดลูกค้าเข้ามาใช้บริการมากขึ้น คุณกรทัศน์จึงถือว่าเป็นโอกาสดีในการขยับขยายกิจการใหม่ จึงได้เปิดร้าน **“ข้าวแกงคุณยาย”** ขึ้นเพื่อรองรับผู้ใช้บริการที่ต้องการแวะพักรถ รวมถึงคนในชุมชนละแวกใกล้เคียง พร้อมทั้งให้ความสำคัญในการจัดสรรเมนูต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ดีที่สุด และด้วยการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงกิจการ คุณกรทัศน์จึงได้เปิดร้านจำหน่ายสินค้า โอทอป **“บ้านตาพานิช”** ขึ้นตามคำเรียกร้องของลูกค้าที่ต้องการซื้อสินค้าของฝาก ซึ่งนอกจากจะตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้แล้ว ยังสามารถสนับสนุนสินค้าชุมชน กระจายรายได้ให้ชาวบ้าน และสอดคล้องกับแนวความคิดในการบริหารจัดการให้เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จอีกด้วย

ความสุขของพนักงาน คือ ความสุขของลูกค้า

เคล็ดลับที่ทำให้ลูกค้าได้รับบริการที่ดีมีความสุข คือ การที่องค์กรต้องสร้างความสุขให้พนักงานด้วยหลัก **ความสุข ๘ ประการ (Happy Work Place) ประกอบด้วย สุขภาพดี (Happy Body) น้ำใจงาม (Happy Heart) ทางสงบ (Happy Soul) ผ่อนคลาย (Happy Relax) หาความรู้ (Happy Brain) ปลอดหนี้ (Happy Money) ครอบครัวดี (Happy Family) และ สังคมดี (Happy Society)** เมื่อพนักงานได้รับการดูแลอย่างดีและมีความสุข ก็จะส่งต่อความสุขไปยังลูกค้าได้ไม่รู้จบ

“

หลักปรัชญาของ**เศรษฐกิจพอเพียง**
สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งบุคคล องค์กรภาครัฐ
และเอกชน รวมถึงภาคธุรกิจอย่าง**ปั๊มน้ำมันสมศักดิ์
แกลงเซอร์วิส** ที่ได้ดำเนินการปรับปรุงธุรกิจ
แบบค่อยเป็นค่อยไป **สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ธุรกิจ
ใส่ใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย**
รวมทั้งรักษาสิ่งแวดล้อม

”

รักษาสิ่งแวดล้อม รักษาธุรกิจ

นอกจากการพัฒนาปรับปรุงกิจการจนประสบความสำเร็จแล้ว คุณกรทัศน์ ยังตระหนักถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ เพราะการบริการห้องน้ำ ร้านกาแฟ และร้านอาหาร จะก่อให้เกิดน้ำเสียทิ้งลงลำคลองตามธรรมชาติ ดังนั้น จึงบริหารจัดการโดยสร้างระบบบ่อบำบัดน้ำเสียตามแบบโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีถังดักไขมัน พร้อมกับผลิตน้ำจุลินทรีย์ด้วยเศษผักผลไม้จากร้านข้าวแกง ไปใช้ย่อยสลายน้ำเสียและคราบไขมัน และอีกส่วนหนึ่งนำบรรจุขวดจำหน่ายภายในร้านโอทอป บ้านตาพานิช ซึ่งโครงการรักษาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ทำให้มีผู้สนใจเข้ามาเยี่ยมชมศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง

กระทั่งปี ๒๕๔๘ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์แกลงเซอร์วิส ได้รับ **"รางวัลปั๊มทองคำ ประเภทส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจชุมชน"** จากกรมธุรกิจพลังงาน เพราะเป็นสถานีบริการที่มีมาตรฐานสูงและมีธุรกิจบริการครบวงจร สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยว พร้อมทั้งเป็นศูนย์กระจายสินค้าของชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ และในปี ๒๕๕๐ ได้รับ **"รางวัลรองชนะเลิศจากการประกวดผลงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๑ ประเภทธุรกิจขนาดย่อม"** จากสำนักงาน กปร. พร้อมกันนี้ การรักษามาตรฐานการบริการให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ยังทำให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์แกลงเซอร์วิส ได้รับรางวัลต่าง ๆ อีกมากมายทั้งจากกระทรวงพลังงาน กรมอนามัย บริษัท เชลล์ แห่งประเทศไทย จำกัด ฯลฯ

จะเห็นได้ว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งบุคคล องค์กรภาครัฐและเอกชน รวมถึงภาคธุรกิจอย่างปั๊มน้ำมันสมศักดิ์แกลงเซอร์วิส ที่ได้ดำเนินการปรับปรุงธุรกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ธุรกิจ ใส่ใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งรักษาสิ่งแวดล้อม กล่าวได้ว่าสมศักดิ์แกลงเซอร์วิส เป็นธุรกิจเล็ก ๆ ของครอบครัว ที่ต้องการแบ่งปันความสุขให้คนรอบข้าง ซึ่งเป็นธุรกิจที่มิได้ทำแบบปกติ จนในที่สุดกลายเป็นจุดพักรถที่พูดกันปากต่อปากว่า "กาแฟหอมกลมกล่อม" "ห้องน้ำสะอาด" และ "อาหารอร่อย"

SHELL
SHELL
SHELL

ศูนย์อนามัยที่ ๓ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ขอมอบเกียรติบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า
หจก.สมศักดิ์แกลงเซอร์วิส จ.ระยอง
ได้รับการรับรอง
"ส้วมสะอาด ได้มาตรฐาน สะอาด เพียงพอ และปลอดภัย(HAS)"
ประจำปี ๒๕๕๑
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑

OTOP

หจก.สมศักดิ์แกลงเซอร์วิส
เชลล์

ชากุระบาน ที่แปกแซม

เรียบเรียงโดย : นายโยธิน จันทวี
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าโครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตรป่าไม้
สิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านแปกแซม
เรียบเรียงโดย กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๓ สำนักงาน กปร.

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงตรวจเยี่ยมราษฎรบริเวณสวนมันอะลู บ้านแปกแซม หมู่ที่ ๖ ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารที่สำคัญของแม่น้ำแตงได้ถูกบุกรุกแผ้วถางเพื่อทำการเกษตรพื้นที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ และมีแนวโน้มว่าจะถูกบุกรุกแผ้วถางไปเรื่อย ๆ นอกจากนี้ ยังเป็นพื้นที่ล่อแหลมต่อปัญหายาเสพติด การลักลอบเข้าเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ จึงได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริบ้านแปกแซม ขึ้นที่บริเวณสวนมันอะลู และได้เสด็จพระราชดำเนินไปหลังตรวจเยี่ยมและติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปีพุทธศักราช ๒๕๔๗

ในคราวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงตรวจเยี่ยมติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริบ้านแปกแซม เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ ได้มีพระราชดำริ ความว่า **"ให้ทำสถานีสาธิตและถ่ายทอดฯ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว"** ทางโครงการจึงได้พิจารณาการจัดทำแผนการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากสภาพที่ตั้งของพื้นที่โครงการฯ มีสภาพเดิมเป็นป่าสนเขา อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย ๑,๓๐๐ เมตร ด้านทิศเหนือติดกับแนวเขตชายแดนสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า พื้นที่ของโครงการฯ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเชียงดาว จำนวน ๑๙,๓๗๕ ไร่ เนื่องจากสภาพพื้นที่อยู่บนพื้นที่ภูเขาสูงชันทำให้มีวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม อากาศเย็นสบายเกือบตลอดทั้งปี อุณหภูมิต่ำสุด ๒ องศาเซลเซียส

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางไปสัมผัสกับอากาศหนาวเย็นในช่วงฤดูหนาวและต่างให้ความสนใจไปเที่ยวชมความงามของแปลงพืชผักเมืองหนาวปลอดสารพิษ ไม้ดอก ไม้ผลเมืองหนาวและชมความงดงามของธรรมชาติ ทะเลหมอกยามเช้าในฤดูหนาว รวมทั้งยลโฉมดอกซากุระดอย (นางพญาเสือโคร่ง) ซึ่งออกดอกบานสะพรั่งในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ สถานที่แห่งนี้จึงเป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และแหล่งศึกษาเรียนรู้งานตามแนวพระราชดำริของหน่วยงานราชการหลายหน่วยงานที่ได้ร่วมกันพัฒนาพื้นที่และชุมชนแห่งนี้ให้มีศักยภาพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น อีกทั้งสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมชมและสร้างความประทับใจไม่รู้ลืม

สถานีสาธิตฯ บ้านแปกแซมวันนี้ทำหน้าที่เป็นห้องเรียนธรรมชาติให้แก่ผู้สนใจเข้ามาเที่ยวชมและเรียนรู้อย่างเพลิดเพลินท่ามกลางอากาศบริสุทธิ์ซึ่งหาได้ยากในปัจจุบัน หากท่านใดสนใจเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรชาวไทยภูเขา(เผ่าลีซอ) ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากสถานีฯ ระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร ระยะทางจากตัวเมืองเชียงใหม่ไปยังสถานีฯ ๑๗๑ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๓ ชั่วโมง ๓๐ นาที สามารถเดินทางไปได้ไม่ยากนัก นอกจากนี้ทางสถานีฯ ยังมีบ้านพักรับรองในบรรยากาศสวิตเซอร์แลนด์เมืองไทย และลานกางเต็นท์สำหรับให้นักท่องเที่ยวได้พักค้างคืนได้อย่างสะดวกสบาย สนใจสอบถามข้อมูลและดูรายละเอียด เพิ่มเติมทาง www.paeksam.com

การพัฒนาพื้นที่โครงการฯ นับจากเริ่มโครงการมาจนถึงทุกวันนี้ ๑๖ ปี ที่ผ่านมา สามารถพัฒนางานในด้านป่าไม้ เกษตร ปศุสัตว์ สิ่งแวดล้อม รวมถึงคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ให้มีศักยภาพที่ดียิ่งขึ้นตามลำดับ **เป็นไปตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงเปี่ยมล้นด้วยพระเมตตาแก่พสกนิกรทุกหมู่เหล่าเสมอมา ขอเทิดไท้ในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์**

ขอพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

ปางขอน

การปลูกกาแฟอาราบิก้า

เรียบเรียงโดย : นายบัญชา รามศิริ
หัวหน้าสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง ตามพระราชดำริบ้านปางขอน

สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านปางขอน จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์**ให้คนกับป่าอยู่ร่วมกันได้อย่างผสมผสาน ให้คนเป็นผู้พิทักษ์รักษาป่า ป่าสร้างความร่มเย็น เป็นแหล่งผลิตอาหารให้แก่คน** หลังจากเริ่มโครงการในปี ๒๕๔๕ สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านปางขอน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ได้เปลี่ยนการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการทำไร่เลื่อนลอยของชาวไทยภูเขาบ้านปางขอน ที่อาศัยและทำมาหากินบนพื้นที่ป่าต้นน้ำ มาสู่การปลูกกาแฟอาราบิก้าชั้นดีในพื้นที่ความสูงจากระดับน้ำทะเล ๑,๔๐๐-๑,๖๐๐ เมตร อากาศเย็นตลอดทั้งปี ดินดี มีความชื้นเหมาะสม ใต้ร่มเงาป่าธรรมชาติ โดยทำการเกษตรแบบอนุรักษ์ดินและน้ำในรูปแบบวนเกษตร (Agroforestry)

การปลูกกาแฟอาราบิก้าในพื้นที่บ้านปางขอน เริ่มจากนำต้นกล้าอายุตั้งแต่ ๘-๑๒ เดือน หรือมีใบจริงไม่น้อยกว่า ๔-๕ คู่ ปลูกลงหลุมขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยหินฟอสเฟต อัตรา ๑๐๐ กรัมต่อหลุม และปุ๋ยคอก ๕ กิโลกรัมต่อหลุม ปลูกภายใต้ร่มเงา สามารถปลูกร่วมกับไม้ผล ไม้ยืนต้น เช่น บ๊วย ท้อ แมคคาเดเมียนัท อาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติ ด้วยสภาพอากาศหนาวเย็น ความชื้นสูง จึงทำให้ไม่จำเป็นต้องอาศัยระบบการให้น้ำกับต้นกาแฟนอกจากนี้ หากปลูกกาแฟร่วมกับไม้ผล ไม้ยืนต้น หรือปลูกกาแฟภายใต้ร่มเงากับไม้ป่าโตเร็ว รวมถึงการคลุมโคนต้น ทำให้ไม่ต้องพึ่งพาระบบชลประทาน

กาแฟเป็นพืชที่ต้องการปุ๋ยค่อนข้างสูง โดยเฉพาะช่วงระยะเวลาเริ่มออกดอก ติดผล หากขาดปุ๋ยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวซึ่งเป็นช่วงฤดูแล้ง ความชื้นในดินและในดอกกาแฟน้อย ประกอบกับอุณหภูมิสูง กาแฟจะแสดงอาการเป็นโรคยอดแห้ง (Dieback) ไม่เจริญเติบโต และตายในที่สุด ดังนั้น จึงควรใส่ปุ๋ยช่วงเดือนพฤษภาคม สิงหาคม และตุลาคม กาแฟสามารถเก็บเกี่ยวได้ประมาณ ๙ เดือน ควรเก็บผลที่สุก ๙๐-๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ คือ เมื่อผลมีสีแดงเกือบทั้งผล หรือทั่วทั้งผล สามารถทำการปลิดผลกาแฟเพื่อทดสอบผลสุกพร้อมที่จะเก็บเกี่ยว โดยการใช้นิ้วบีบผล ถ้าผลสุกเปลือกจะแตกง่ายและเมล็ดกาแฟจะโผล่ออกมา การเก็บผลควรจะพิจารณาการสุกของผลบนแต่ละกิ่งที่ให้ผลในแต่ละต้นว่ามีผลสุกมากกว่าร้อยละ ๕๐ ในการเก็บผลผลิตครั้งแรก ซึ่งปกติการเก็บผลกาแฟจะต้องใช้เวลาเก็บประมาณ ๒-๔ ครั้ง

> “ ให้คนเป็น**ผู้พิทักษ์รักษาป่า**
> ป่าสร้างความร่มเย็น
> **เป็นแหล่งผลิตอาหาร**ให้แก่คน ”

จากนั้น นำผลกาแฟสุกที่เก็บได้มาปอกเปลือกนอกทันที โดยเครื่องปอกเปลือก ไม่ควรเก็บผลกาแฟไว้นานหลังการเก็บเกี่ยว เพราะคุณภาพและรสชาติของกาแฟจะเปลี่ยนไป ดังนั้น หลังปอกเปลือกแล้ว จึงต้องนำไปขจัดเมือก หลังจากเมล็ดกาแฟผ่านการล้างทำความสะอาดแล้วนำเมล็ดกาแฟมาเทลงบนลานตาก หรือเทลงบนตาข่ายพลาสติกบนแคร่ไม้ไผ่ เกลี่ยเมล็ดกาแฟกระจายสม่ำเสมอ ไม่ควรหนาเกิน ๔ นิ้ว ควรที่จะเกลี่ยเมล็ดกาแฟวันละ ๒-๔ ครั้ง จะทำให้เมล็ดแห้งเร็วขึ้น และเวลากลางคืนควรกองเมล็ดเป็นกอง ๆ และใช้พลาสติกคลุมเพื่อป้องกันน้ำฝนหรือน้ำค้าง ใช้เวลาตากประมาณ ๗-๑๐ วัน เมล็ดจะมีความชื้นประมาณ ๑๓ เปอร์เซ็นต์ เมล็ดกาแฟที่ได้จะเก็บไว้ในรูปของกาแฟกะลา (Parchment Coffee) เพราะจะสามารถรักษาเนื้อกาแฟและป้องกันความชื้นกาแฟได้ดี ก่อนนำไปจำหน่ายควรจะสีเพื่อเอากะลาออกด้วยเครื่องสีกะลา เก็บบรรจุในกระสอบป่านใหม่ มีแผ่นป้ายบอกเกรด สารกาแฟ วันที่บรรจุ แหล่งผลิต และน้ำหนัก ณ วันที่บรรจุ

ความรู้จากนักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ประกอบกับเกษตรกรที่ทำงาน**ด้วยความตั้งใจ จึงทำให้ผลผลิตออกมาดี พร้อมส่งจำหน่ายออกสู่ท้องตลาด ภายใต้แบรนด์ “ปางขอน”** กาแฟอาราบิก้าที่ดีมีคุณภาพ ทำให้ในปี ๒๕๕๘ ราษฎรมีรายได้จากการปลูกกาแฟ เป็นเงิน ๓๐,๖๐๒,๖๕๐ บาท เฉลี่ย ๑๓,๘๒๘ บาทต่อไร่ต่อปี ปัจจุบันปลูกกาแฟไปแล้วในพื้นที่ทำการเกษตรเดิม ๒,๒๑๓ ไร่ จากพื้นที่ทั้งหมด ๒,๕๐๐ ไร่ คงเหลือพื้นที่ปลูกอีก ๒๘๗ ไร่ นอกจากนี้ ราษฎรยังมีรายได้จากแหล่งอื่นๆ อีก จำนวน ๑๔,๕๘๕,๑๐๐ บาท ทำให้มีรายได้รวมในปี ๒๕๕๘ ทั้งสิ้น ๔๕,๑๘๗,๗๕๐ บาท เฉลี่ย ๒๙๕,๓๔๔ บาทต่อครัวเรือนต่อปี

ราษฎรบ้านปางขอนมีความภูมิใจ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมากจากการขายผลผลิตที่ได้ราคาที่เป็นธรรม ทุกหยดของกาแฟปางขอนให้รสชาติของกาแฟอาราบิก้าชั้นเยี่ยมไปพร้อม ๆ กับการได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของไทย

“

ด้วยความตั้งใจจึงทำให้
ผลผลิตออกมาดี
พร้อมส่งจำหน่ายออกสู่ท้องตลาด
ภายใต้แบรนด์ **“ปางขอน”**

”

กปร. นำเยาวชนสานต่อพระราชดำริ

ค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB CAMP) รุ่นที่ ๖

เรียบเรียงโดย : **นางกุญชัชญา ทองคำ**
กองประชาสัมพันธ์ สำนักงาน กปร.

จากผลงานโครงการ **“เยาวชนอาสาสืบสานพระราชดำริ”** ของเยาวชนจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ได้นำมาจัดแสดงในรูปของนิทรรศการ เพื่อเข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB CAMP) รุ่นที่ ๖ ในกิจกรรมนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จของการจัดทำโครงการ **“ค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB CAMP)”** ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ เพื่อให้เยาวชนได้เข้ามาเรียนรู้ถึงพระราชกรณียกิจและแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์มากมายต่อส่วนรวมนั้น ร่วมเป็นเครือข่ายเยาวชนที่มีความรู้ความเข้าใจในแนวพระราชดำริ และสามารถน้อมนำแนวพระราชดำริไปต่อยอดขยายผลเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมได้อย่างกว้างขวาง และในวันนี้เราได้เห็นแล้วว่าเยาวชนที่เคยเข้าร่วมในโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB CAMP) ต่างมีศักยภาพ และแนวคิดสร้างสรรค์ในการน้อมนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปต่อยอดขยายผลจนเกิดเป็นผลงานโครงการต่าง ๆ ที่ล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนส่วนรวมเป็นอย่างดี ดังตัวอย่างผลงานโครงการของเยาวชนที่ได้รับรางวัลในครั้งนี้

“

แม้พื้นที่จะเป็นดินเลวเพียงใด ก็สามารถที่จะพัฒนาให้ดีขึ้น ได้ด้วยความตั้งใจจริง

”

รางวัลชนะเลิศ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทีม : รามฯ รักษ์ป่า

โครงการ **“รามฯ รักษ์ป่าร่วมใจอาสาพัฒนาชุมชน”** ได้ดำเนินการสร้างฝายชะลอน้ำ ณ วนอุทยานถ้ำเขาวง บ้านหินตุ้ม หมู่ ๓ ตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี สามารถทำให้ป่าที่แห้งแล้งที่เกิดไฟป่าบ่อย ๆ มีความชุ่มชื้นมากขึ้น ทำให้ไฟป่าลดลงและป่าไม้กลับมาอุดมสมบูรณ์ มีเห็ดโคนและมีหน่อไม้เพิ่มมากขึ้น ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเก็บเห็ดโคนและหน่อไม้

รางวัลรองชนะเลิศ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ สกลนคร ทีม : ACCT รักษ์หนองหาร

โครงการ **“การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนเชียงบานใหญ่”** จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนเชียงบาน โดยพัฒนาพื้นที่เป้าหมายให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นศูนย์การเรียนรู้แบบครบวงจร ส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะด้านการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ทีม : eDLTV Team

โครงการ **“เยาวชนอาสาสร้างงานเพื่อในหลวง ด้านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพื้นที่ห่างไกล”** ติดตั้งระบบ eDLTV ให้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนของจังหวัดพิษณุโลกและกำลังจะนำระบบเซลล์แสงอาทิตย์ไปติดตั้งให้โรงเรียนแกนนำที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอาทรอุทิศเพื่อให้โรงเรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายไฟเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและจะนำโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนลูกข่ายมาดูงานเพื่อนำไปใช้ต่อไป

รางวัลชมเชย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ทีม : นิเทศ HCU ลูกโพธิ์ทอง รุ่นที่ ๓

โครงการ **“ฟื้นฟูตลาดโบราณบางพลี ๑๐๐ ปี อย่างมีส่วนร่วมตามแนวทางพระราชดำริ”** ฟื้นฟูตลาดโบราณบางพลี ๑๐๐ ปี โดยการจัดกิจกรรม ๓ กิจกรรม เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ประกอบการ และประชาชนในตลาด

๑. กิจกรรม **“ปันยิ้มให้ตายาย”** เป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสุขให้แก่ผู้สูงอายุ โดยการประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง – ลูกกรุง

๒. กิจกรรม **“ออกแบบฉลากสินค้าอย่างมีส่วนร่วมตามแนวเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน”** เป็นกิจกรรมตอบโจทย์ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ประกอบการในตลาด ที่มีปัญหาเรื่องระบบเศรษฐกิจและนักท่องเที่ยวที่ขาดหายไป

๓. กิจกรรม **“นวัตกรรมความรู้การปั้นดินน้ำมันสู่ระบบความคิดใหม่ ๆ ตามแนวทางของพ่อ”** เป็นกิจกรรมเพื่อเยาวชนในตลาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ทีม : ของขวัญจากพ่อ รุ่นที่ ๓

โครงการ **“สืบสานงานพระราชดำริ สู่นวัตกรรมไทย แก้ไขปัญหายุคสมัยการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑”** สร้างเครือข่ายการเรียนรู้งานและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ บริเวณชุมชนคลองสิบเอ็ด อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีปัญหาเรื่องดินเปรี้ยวมาก ส่งผลต่อการทำการเกษตร ให้สามารถกลับมาทำการเกษตรได้ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ทีม : ต้นกล้า ทานตะวัน

โครงการ **“เยาวชนรักษ์น้ำ รักษ์ผืนป่า”** เป็นการสานต่อโครงการฝายมีชีวิต โดยนำผลที่ได้จากการสร้างฝายมีชีวิตไปถ่ายทอดความรู้และการมีส่วนร่วมของเยาวชนในพื้นที่ชุมชนบ้านนาโหนดในการดูแลรักษาฝายมีชีวิต โดยผ่านกิจกรรมค่าย **“เยาวชนรักษ์น้ำ รักษ์ผืนป่า”** ให้มีความตระหนักถึงคุณประโยชน์ของฝาย

วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ทีม : ลูกพระพิฆเนศเมืองน้ำดำ

โครงการ **“แพรวาสืบสานงานพระราชดำริ”** การสืบสานพระราชดำริในแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งเน้นให้เยาวชนได้ตระหนักและเห็นคุณค่า พร้อมทั้งลงมือปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการที่ได้มาของผ้าแพรวาอันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน พร้อมทั้งคงไว้ซึ่งผ้าแพรวาที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ณ หอศิลปวัฒนธรรมกาฬสินธุ์ วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ และชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ทีม : Do D Loei ทำดีเลย

โครงการ : **สร้างฝายในใจคน** สร้างฝายชะลอน้ำเพื่อแก้ปัญหาการเสื่อมโทรมของป่าต้นน้ำ ให้ป่าต้นน้ำมีความอุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ประกอบด้วยบ้านกอไผ่โทน ตำบลกกดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเลย และวนอุทยานภูผาล้อม ตำบลน้ำสวย อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ตามรอยพระราชดำริ

นอกจากจะได้รับชมผลงานโครงการของเยาวชนในการสืบสานแนวพระราชดำริแล้ว ในครั้งนี้ได้พาไปศึกษาดูงานเพิ่มเติมทักษะการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้แก่เยาวชนได้ร่วมเรียนรู้ภายใต้แนวคิด **"นวัตกรรมความรู้ สู่เส้นทางความคิดตามแนวพระราชดำริ"** ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีความโดดเด่นในด้านต่าง ๆ เริ่มต้นด้วยการเดินทางไปเรียนรู้ในพื้นที่ **"อ่างเก็บน้ำเขาเต่า"** อ่างเก็บน้ำแห่งแรกตามแนวพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรในพื้นที่ที่ต้องประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำมาใช้ในการดำรงชีวิตของชาวบ้านแถบนั้น ซึ่งได้รับทราบจากการบอกเล่าเรื่องราวที่น่าประทับใจของ ครูแล สังข์สุข ราษฎรอาวุโสแห่งหมู่บ้านชาวประมงเขาเต่าได้เล่าถึงคราวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาในพื้นที่และได้พระราชทานอ่างเก็บน้ำให้แก่ชาวบ้านเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ราษฎรในเวลาต่อมา จากนั้นกองคาราวานเยาวชนได้เดินทางต่อไปยัง **"โครงการพระราชดำริสวนป่าหาดทรายใหญ่"** ซึ่งแต่เดิมมีชื่อว่า **"โครงการฟาร์มส่วนพระองค์"** จากการบอกเล่าของพลเอกนภดล วรรธโนทัย ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ที่ได้ให้ความกรุณามาบรรยายให้พวกเราได้รับทราบถึงสภาพพื้นที่ที่เคยแห้งแล้งดุจทะเลทราย แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทอดพระเนตรเห็นความแห้งแล้งจึงมีพระราชดำริที่จะฟื้นฟูให้พื้นที่แห่งนี้สามารถใช้ประโยชน์ได้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นตัวอย่างให้เห็นว่า **"แม้พื้นที่จะเป็นดินเลวเพียงใดก็สามารถที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นได้ด้วยความตั้งใจจริง"** ทำให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติที่ได้รับการฟื้นฟูให้กลับมามีพลังชีวิตอีกครั้งหนึ่ง และได้ไปต่อเติมความรู้ในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติใน **"โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีตามแนวพระราชดำริ"** (วนอุทยานปราณบุรี) อีกตัวอย่างหนึ่งที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จจากการฟื้นฟูสภาพป่าที่ทรุดโทรมให้กลับมาอุดมสมบูรณ์จนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งใหม่ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้าไปเที่ยวชมถึงความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้ที่ได้รับการอนุรักษ์ให้คงอยู่คู่กับผืนป่าจนได้ชื่อว่า **"ป่าโกงกางร้อยปี"** ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ถึงความงดงามและคุณประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งต่อสภาพแวดล้อมและสภาพชีวิตของชาวบ้านแถบนั้นได้มีชีวิตที่ดีขึ้นจากการรับจ้างล่องเรือเที่ยวชมวิถีชุมชนชาวประมงบริเวณปากแม่น้ำปราณบุรีที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจในการอนุรักษ์ผืนป่าแห่งนี้ให้คงอยู่สืบไป

หลังจากที่ได้ร่วมเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีธรรมชาติไปแล้ว ยังจะได้เพิ่มเติมทักษะในการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ **"ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง"** ที่ได้ชื่อว่าเป็น **"โครงการสหกรณ์การเกษตรแห่งแรกของประเทศไทย"** จากแนวพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร จนปัจจุบันเกษตรกรในพื้นที่ต่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจนเห็นได้ชัดเจนจากการรวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมในรูปของสหกรณ์ในหลากหลายอาชีพ ดังเช่น การร่วมกลุ่มเพื่อเลี้ยงโคขุนจนกลายเป็นแหล่งส่งออกโคขุนที่สำคัญของประเทศ การรวมกลุ่มเลี้ยงแพะเพื่อส่งออก การผลิตของใช้ประจำครัวเรือนจากคำบอกเล่าที่ว่า **"ใช้ดีแล้วบอกต่อ"** ที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มแม่บ้านได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำน้ำส้มควันไม้ ผลิตผักปลอดสารพิษ โดยเฉพาะการผลิตหน่อไม้ฝรั่งที่ได้ผลิตและส่งไปยังโรงแรมบนเกาะสมุยเพียงแห่งเดียวของสหกรณ์แห่งนี้ รวมทั้งงานด้านศิลปาชีพจากการผลิตป่านศรนารายณ์ที่มีความงดงามคงทนแข็งแรงให้ได้เลือกสรรกันอย่างมากมาย จากนั้นได้เดินทางไปเรียนรู้การพัฒนาด้านการประมงในโครงการ **"ฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ"** โดยมีนายศุภวัฒฑ์ โกมลมาลย์ ผู้อำนวยการกองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมประมง ได้กรุณาให้เกียรติมาเล่าเรื่องราวเกร็ดความรู้ในการดำเนินงานสนองพระราชดำริของกรมประมง ให้ได้รับทราบกันอย่างสนุกสนาน และได้ร่วมขบวนการเรียนรู้พร้อมลงมือปฏิบัติในฐานการเรียนรู้ เริ่มต้นจากการเพาะเลี้ยงสัตว์ทะเลหายากและการเพาะเลี้ยงไรน้ำเค็มสำหรับใช้เป็นอาหารสัตว์ทะเล การเลี้ยงและคัดแยกสาหร่ายพวงองุ่น พืชเศรษฐกิจที่กำลังมาแรงมีคุณค่าทางโภชนาการสูงอันที่เป็นที่นิยมของนักบริโภค และการผลิตเกลือและน้ำทะเลผงธรรมชาติซึ่งเป็นการพัฒนาต่อยอดจากการทำนาเกลือในการสร้างมูลค่าเพิ่มของน้ำเค็มให้เป็นน้ำทะเลผงและยังมีการจัดทำเกลือสปาสำหรับผู้ที่ชื่นชอบความงดงามด้านผิวพรรณให้เยาวชนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติกันอย่างจริงจังสนุกสนานพร้อมกับองค์ความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดของวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถให้เยาวชนได้เก็บเกี่ยวไปเพิ่มเติมทักษะให้กับตนเองได้ต่อไป

สำหรับในครั้งต่อไป สำนักงาน กปร. ได้กำหนดจัดกิจกรรมตามเส้นทางการเรียนรู้ "พลิกฟื้นผืนป่า พัฒนาผืนน้ำ ก่ออาชีพอย่างยั่งยืน" ระหว่างวันจันทร์ที่ ๓๐ พฤษภาคม – วันอาทิตย์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ เยาวชนที่สนใจเข้าร่วมเรียนรู้งานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อร่วมสืบสานแนวพระราชดำริ สามารถติดตามข่าวสารและสอบถามรายละเอียดได้ที่

กองประชาสัมพันธ์ สำนักงาน กปร.
โทรศัพท์ ๐๒-๔๔๗ ๘๕๐๐ ต่อ ๑๑๖, ๑๑๘ หรือ ๐๘๑ ๙๓๗ ๙๓๓๘
เว็บไซต์ www.rdpbcamp.com และ www.rdpb.go.th

การ์ตูนตามรอยพระราชดำริ ตอน "รักษ์ป่า"

Following the Royal Initiatives : "Forest Conservation"

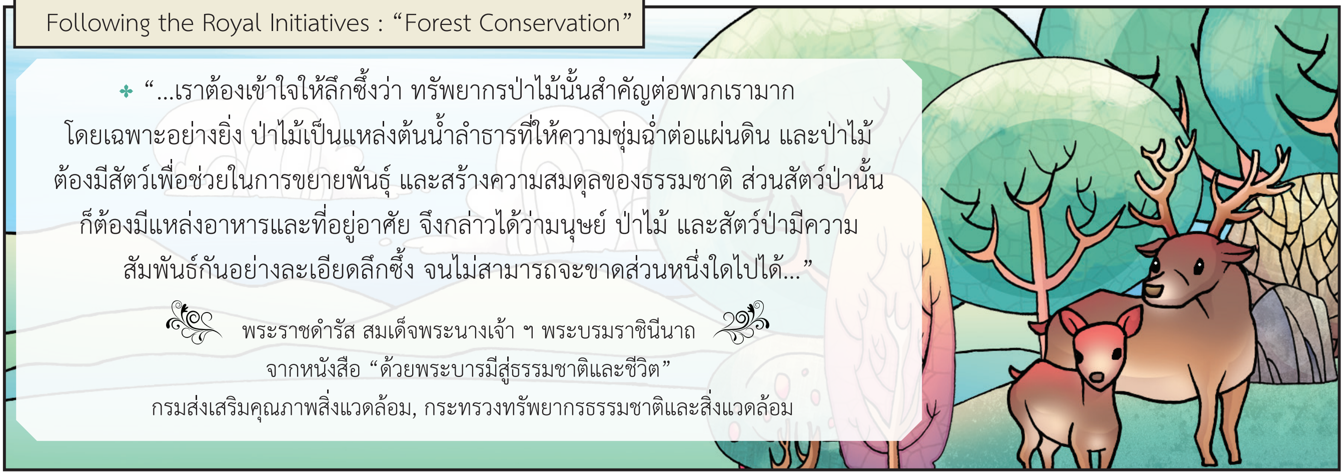

"...We must deeply understand that the forest is very important to us. In particular, the forest is the source of streams which provide water to the land. The forest also needs animals to propagate and create balance in the ecosystem. The animals need food and shelter. Therefore, it can be said that humans, forest and animals are deeply connected and cannot exist without one or the other..."

Her Majesty Queen Sirikit's speech from *"Her Grace to Nature and Life"*

Published by the Department of Environmental Quality Promotion, Ministry of Natural Resources and Environment.

Do you know that many decades ago, Thailand was very economically and technologically advanced so much that in some areas, deforestation, pollution and environmental problems that occurred were not taken seriously?

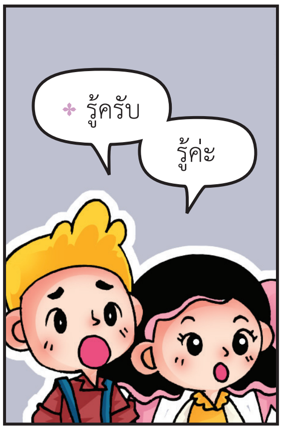

Yeah. / Yes.   I've even seen a picture of a barren hilltop! The forest there was completely stripped!

And do you know why Thailand was able to restore its forest this well?

I know!

Because Her Majesty the Queen recognized the urgency of the loss of natural resources, especially deforestation that was getting worse, she initiated the Forest Loves Water Project, the Little House in the Big Forest Project, the Highland Agricultural Development Stations and the Protect Forests to Protect lives Project, aiming “to let people and forest coexist without one destroying the other.”

I’ve heard that Her Majesty the Queen has initiated projects to restore the natural resources.

to revive the ecosystems in the forests and highland streams as well as laying down artificial reefs.

That’s right. It’s because of the Royal Development Projects that forest areas and animals are less destroyed. Many places have also been restored through the Royal Initiatives. Many agencies have enthusiastically carried out the Royal Initiatives, bringing results and restoring the natural abundance and balance of the ecosystems.

What are the Royal Initatives?

Oh, there are a lot of them.

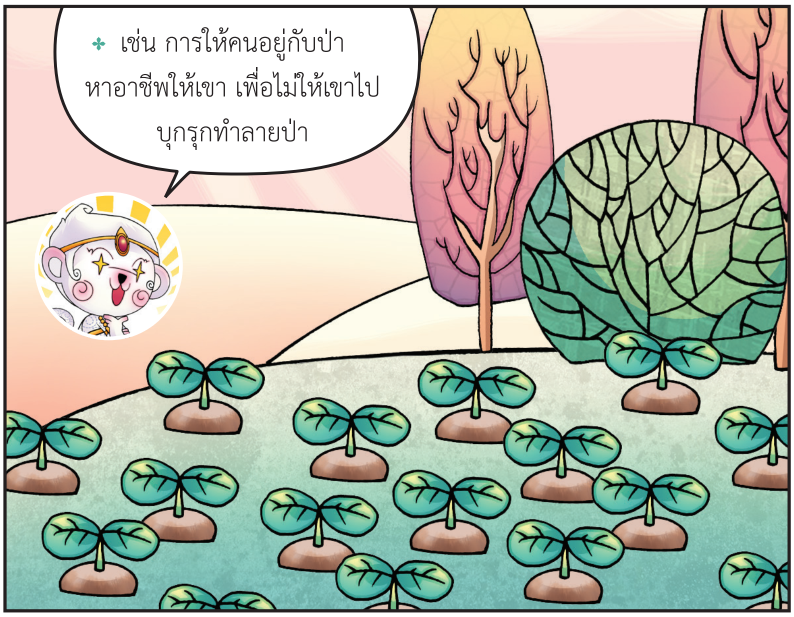

Such as teaching them how to coexist with the forest and finding jobs for them, so they don't encroach upon the forests.

Along with educating the people to love the forests because it is the source of their income by planting forests and cropping for food and livelihood, in conjunction with vocational training for additional income. When the people are happy, they'll have no reason to destroy the forest.

Planting trees today, we'll have a better life in the future.

Most importantly, Her Majesty the Queen said "...Before planning and operating any conservation projects, it is important to thoroughly conduct studies, be compromising and carry out conservation operations without going against the environmental issues, human relationships and, most importantly, that not inconsistent with the local livelihood. In short, everyone must not forget that conservation is aimed at sustainably preserving the interests of the nation and the people..."

Her Majesty Queen Sirikit's speech

Given at Srinakharinwirot University (Bangsaen campus), on 31 March, 1975.

Wow, that's great! Long live the Queen!

วันที่

๑๓

ธันวาคม ๒๕๕๘

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี
ติดตามผลการดำเนินงาน
สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ
บ้านปางขอน จังหวัดเชียงราย

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ติดตามการดำเนินงานโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านปางขอน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสภาพพื้นที่บริเวณดอยเกี๊ยะ บ้านปางขอน หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยชมภู อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย และได้พระราชทานพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง โดยให้ปลูกพืชไม้ผลเมืองหนาว พืชผัก ตลอดจนไม้ดอกเมืองหนาว โดยให้ราษฎรในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานี ฯ เพื่อให้ราษฎรเกิดความรู้ ความชำนาญ และนำความรู้กลับไปดำเนินการในพื้นที่ตนเอง ปัจจุบันการพัฒนาอาชีพของราษฎรมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมากและมีผลผลิตที่สำคัญคือ กาแฟ และพืชผักเมืองหนาว เช่น สาลี่ แมคคาเดเมีย โดยนำไปจำหน่ายที่ตลาดและร้านค้าในเมืองเชียงราย ปัจจุบันราษฎรมีอาชีพที่สุจริตและมีรายได้เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต และช่วยกันคุ้มครองและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วันที่

๑๔

ธันวาคม ๒๕๕๘

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี
เป็นประธานเปิดงาน **“ใต้ร่มพระบารมี ๓๓ ปี ศูนย์ฯ ห้วยฮ่องไคร้”**

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานเปิดงาน **“ใต้ร่มพระบารมี ๓๓ ปี ศูนย์ฯ ห้วยฮ่องไคร้”** ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก่อกำเนิดจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ มีพระราชประสงค์ที่จะให้เป็นศูนย์กลางในการศึกษาทดลอง ที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ และเผยแพร่แก่ราษฎรให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยตัวเองต่อไป โดยศึกษาพัฒนาป่าไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง คือ ไม้ใช้สอย ไม้ผลไม้เชื้อเพลิง ซึ่งจะอำนวยประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนคงความชุ่มชื้นเอาไว้เป็นประโยชน์อย่างที่ ๔ และพื้นที่ต้นน้ำลำธารให้ได้ผลอย่างสมบูรณ์เป็นหลัก โดยต้นทางเป็นการศึกษาสภาพพื้นที่ป่าไม้ต้นน้ำลำธารและปลายทางเป็นการศึกษาด้านการประมงตามอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ผสมกับการศึกษาด้านการเกษตรกรรม ด้านปศุสัตว์ และโคนม และด้านเกษตรอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์ที่สมบูรณ์แบบ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อราษฎรที่จะเข้ามาศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์ฯ แล้วนำไปใช้ปฏิบัติอย่างได้ผลต่อไป ดังมีพระราชดำริว่า ***“ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ทำหน้าที่เสมือน “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” หรืออีกนัยหนึ่ง เป็น “สรุปผลการพัฒนา” ที่ประชาชนจะเข้าไปเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้”***

วันที่

๑๙

ธันวาคม ๒๕๕๘

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี
เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการ
“คุ้งกระเบนเทิดไท้องค์ราชัน พัฒนาชายหาดร่วมกัน เพื่อสานฝันทะเลงาม” ครั้งที่ ๑๓

ความเคลื่อนไหว

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานเปิดโครงการ **“คุ้งกระเบนเทิดไท้องค์ราชัน พัฒนาชายหาดร่วมกัน เพื่อสานฝันทะเลงาม”** ครั้งที่ ๑๓ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ก่อตั้งตามพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๒๔ โดยมีพระราชดำริความว่า

“ให้พิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสมจัดทำโครงการพัฒนาด้านอาชีพการประมงและการเกษตรในเขตพื้นที่ดินชายฝั่งทะเลจันทบุรี” “ให้พิจารณาจัดหาพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม หรือพื้นที่สาธารณประโยชน์เพื่อจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาเช่นเดียวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ฯ ให้เป็นศูนย์ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาในเขตที่ดินชายทะเล”

วันที่ ๒๔–๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘
นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี
ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพื้นที่จังหวัดตาก

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ติดตามการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์สภาพป่าแม่ตื่นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สถานีสหัสบุญญาวิวัฒน์) อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (เหมืองผาแดง) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับโครงการอนุรักษ์สภาพป่าแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อนุรักษ์ ให้ราษฎรสามารถพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง ซึ่งจะสามารถรักษาสภาพป่าให้สมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น เพื่อให้คนอยู่กับป่าได้อย่างกลมกลืนและยั่งยืนต่อไป

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (เหมืองผาแดง) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ **"โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม"** ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปัจจุบันได้พัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์การพัฒนาและแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ

วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ติดตามการดำเนินงานสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำรินาเกียน ตำบลนาเกียน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ และโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านดงเย็น ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริให้จัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำรินาเกียน ตำบลนาเกียน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ทำให้ราษฎรมีผลผลิตทางการเกษตร อาทิ ข้าว พืชผัก และอาหารที่ให้โปรตีนเพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภคในครัวเรือนเพียงพอตลอดปี สามารถทำการเกษตรที่ถูกหลักวิชาการ มีความรู้ และมีอาชีพเสริม สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของราษฎรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านดงเย็น อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ กำเนิดขึ้นจากพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ โดยให้จัดหาพื้นที่บริเวณใกล้เคียง จนกระทั่งได้พื้นที่บริเวณป่าสงวนชาติ ป่าท่าธาร บ้านดงเย็น หมู่ที่ ๑๕ ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ครอบคลุมชุมชนหมู่บ้านชาวไทยพื้นบ้าน จำนวน ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านดงเย็น บ้านท่ากอม่วง บ้านสบแจ่มฝั่งซ้าย และบ้านบวกห้า และหมู่บ้านห้วยสะแพด ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวไทยกะเหรี่ยง เพื่อเป็นแหล่งสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับราษฎร เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของราษฎรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมกับส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ และขยายพันธุ์สัตว์ป่าให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี
ติดตามงานและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดพิษณุโลก

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ติดตามการดำเนินงานของศูนย์ศิลปาชีพบ้านแม่ต๋ำ และโครงการอ่างเก็บน้ำแม่เสริมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง

โครงการศูนย์ศิลปาชีพบ้านแม่ต๋ำ อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง กำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๒๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณาวางโครงการ และก่อสร้างแหล่งน้ำเพื่อจัดหาน้ำให้ราษฎรหมู่บ้านแม่ต๋ำและหมู่บ้านแม่ต๋ำใน (บ้านนาล่าม) ตำบลเสริมซ้าย อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง

ต่อมาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชดำริให้นำรูปแบบโครงการศิลปาชีพพิเศษมาช่วยเหลือราษฎรบ้านแม่ต๋ำ เพื่อเป็นการส่งเสริมรายได้และอาชีพที่สุจริตให้แก่ราษฎร ปัจจุบัน ศูนย์ศิลปาชีพบ้านแม่ต๋ำมีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ อาทิ การอบรมการปลูกหญ้าแฝก การจัดโรงเรียนฝึกอาชีพ โรงเรียนป่าไม้ โรงเรียนเกษตร งานศิลปาชีพ งานโครงการฟาร์มตัวอย่าง ส่งผลให้ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

โครงการอ่างเก็บน้ำแม่เสริมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกิดขึ้นจากพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการอ่างเก็บน้ำแม่เสริมไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อช่วยเหลือราษฎรตำบลเสริมกลาง ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตรในฤดูแล้งและประสบอุทกภัยในฤดูฝน ทำให้ราษฎรในพื้นที่ได้มีน้ำใช้เพื่ออุปโภคบริโภค และทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี

วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ติดตามการดำเนินงานของโครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อความมั่นคงภูขัด ภูเมี่ยง ภูสอยดาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศิลปาชีพภูขัด ภูเมี่ยง ภูสอยดาว และสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริภูขัด ภูเมี่ยง ภูสอยดาว และสวนพฤกษศาสตร์บ้านร่มเกล้าพิษณุโลกในพระราชดำริ อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

โครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อความมั่นคงภูขัด ภูเมี่ยง ภูสอยดาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศิลปาชีพภูขัด ภูเมี่ยง ภูสอยดาว และสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริภูขัด ภูเมี่ยง ภูสอยดาว ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับไว้เป็นโครงการตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๓๘ จากนั้น ได้เสด็จ ฯ ไปทรงเยี่ยมโครงการฯ ถึง ๙ ครั้ง พร้อมกับมีพระราชดำริให้ยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่โครงการให้ดีขึ้น เพื่อป้องกันการบุกรุกทำลายป่า และโยกย้ายถิ่นฐานของราษฎร และจัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ ภูขัด ภูเมี่ยง ภูสอยดาว ขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ราษฎรมีงานทำ ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษไว้บริโภคและจำหน่าย เรียนรู้การเกษตรแผนใหม่ที่ถูกต้องควบคู่กับการอนุรักษ์ดินและระบบนิเวศป่าไม้บนพื้นที่สูง ไม้ดอกไม้ผลเมืองหนาว ทั้งนี้ เพื่อให้ราษฎรนำความรู้ไปพัฒนาเป็นอาชีพของตนเอง ควบคู่การฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์ในท้องถิ่นทำให้ราษฎรในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความรู้ความสามารถ ปลูกผักในพื้นที่สูงในลักษณะของขั้นบันได เพิ่มผลผลิต และนำออกจำหน่ายให้กับพ่อค้าตามตลาด ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกได้มากขึ้น

สำหรับสวนพฤกษศาสตร์บ้านร่มเกล้าพิษณุโลกในพระราชดำริ อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ให้องค์การสวนพฤกษศาสตร์ มีพื้นที่ ๑,๓๘๕ ไร่ ปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อใช้เรียนรู้ความหลากหลายของระบบนิเวศป่าและพรรณพืชที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้นานาพรรณ ดั่งห้องสมุดทางธรรมชาติที่ให้บริการทางความรู้ทางวิชาการด้านพืชและธรรมชาติ มีการจัดแสดงพันธุ์ไม้ประจำถิ่น ไม้หายากที่ใกล้สูญพันธุ์ มีโรงเรือนรวบรวมกล้วยไม้ไทยที่หาชมยากกว่า ๓๐๐ ชนิด รวมถึงพันธุ์ไม้ที่ค้นพบชนิดใหม่ คือ สร้อยสยาม ไม้ตระกูลชงโค ค้อ พืชวงศ์ปาล์ม ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้แห่งวัฒนธรรมของคนบนภูเขาสูงสามารถใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน รับแรงต้านของลมได้ดี มีอายุที่ยืนยาวนับร้อยปี

วันที่ ๒๑-๒๒ มกราคม ๒๕๕๙

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

ติดตามการดำเนินงานและเยี่ยมชม
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ติดตามการดำเนินงานของอ่างเก็บน้ำห้วยหินชะแนนใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอกุสุมาลย์ และอ่างเก็บน้ำห้วยอีมูนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร พร้อมกับร่วมกิจกรรมกับกลุ่มผู้ใช้น้ำในการหาแนวทางการจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินชะแนนใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลโพธิไพศาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร เป็นโครงการที่ราษฎรได้ขอพระราชทานความช่วยเหลือจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ในการเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ แต่เนื่องจากติดปัญหาเรื่องที่ดินในขณะนั้น ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรหมู่บ้านต่าง ๆ ณ โรงเรียนบ้านกุดสะกอย ตำบลโพธิไพศาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ได้พระราชทานพระราชดำริ ความว่า *"..ควรพิจารณาทบทวนโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหินชะแนนใหญ่ ซึ่งเป็นโครงการที่ราษฎรได้ขอพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อปี ๒๕๓๕ แต่มีปัญหาเรื่องที่ดินที่จะต้องใช้ในการก่อสร้างโครงการ ทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องควรประชุมชี้แจงราษฎรผู้ที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้ได้ข้อสรุปประกอบการพิจารณาว่า จะดำเนินการก่อสร้างหรือระงับการก่อสร้างโครงการนี้.."*

สำนักงาน กปร. ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินชะแนนใหญ่ฯ มีขนาดความจุที่ ๑๒.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๘,๐๐๐ ไร่ ให้แก่ราษฎร ๕ หมู่บ้านในเขตตำบลโพธิไพศาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร และ ๓ หมู่บ้านในเขตตำบลโพนจาน อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม ปัจจุบันราษฎรได้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน ๓ กลุ่ม เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้ง ได้มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินและการปรับปรุงดินเพื่อการเกษตร ที่เกิดจากพลังและการมีส่วนร่วมของราษฎรในการบริหารจัดการแหล่งน้ำ

วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ติดตามการดำเนินงานสนองพระราชดำริและผลสำเร็จของโครงการป่ารักน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านถ้ำติ้ว ตำบลปทุมวาปี อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

โครงการป่ารักน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านถ้ำติ้ว เป็นผืนป่าต้นแบบตามพระราชดำรัสในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ความว่า *"พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า ป่าที่จะถวายความภักดีต่อน้ำ พระเจ้าอยู่หัวสร้างน้ำ ฉันจะสร้างป่า"* ซึ่งปัจจุบันได้ขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ สามารถพัฒนาฟื้นฟูให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพิ่มความหลากหลายของพันธุ์พืช และรักษาความชุ่มชื้นในดิน ทำให้พื้นที่ป่าและระบบนิเวศเกิดความสมดุล พร้อมกับเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและความหลากหลายทางชีวภาพแก่ราษฎรในพื้นที่รอบโครงการและในตำบลปทุมวาปี ให้มีน้ำเพียงพอต่อพื้นที่การเกษตร และประชาชน ๑,๔๐๐ ครัวเรือนเกิดจิตสำนึกรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้มากยิ่งขึ้น

วันที่

๒๖–๒๗

มกราคม ๒๕๕๙

วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เยี่ยมชมการผันน้ำจากโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริในโครงการพัฒนาพื้นที่ห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งผันน้ำมายังจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยอุโมงค์ผันน้ำลำพะยังภูมิพัฒน์ นามพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มีความหมายว่า อุโมงค์ผันน้ำที่นำความเจริญมาสู่แผ่นดินลุ่มน้ำลำพะยัง สามารถผันน้ำมาช่วยเหลือเกษตรในโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำลำพะยังตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ถึงจำนวน ๑๒,๐๐๐ ไร่ ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ หลายรายประสบผลสำเร็จมีรายได้เพียงพอมีน้ำต้นทุนในพื้นที่สำหรับทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี
เยี่ยมชมผลสำเร็จการพัฒนาแหล่งน้ำตามแนวพระราชดำริและการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่แห่งแรกในพื้นที่ภาคอีสานสร้างชีวิตใหม่ที่พอเพียงให้ราษฎร จังหวัดมุกดาหาร

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เยี่ยมชมผลการดำเนินงานโครงการสหกรณ์ศูนย์ศิลปาชีพทอผ้าไหมแพรวาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรชาวผู้ไท อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทรงเล็งเห็นว่าผ้าแพรวานั้นเป็นเสมือนเพชรในตม เป็นภูมิปัญญาไทยที่มีคุณค่า เพื่อให้ลูกหลานได้สืบทอด จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้ราชเลขานุการในพระองค์ฯ นำเส้นไหมมามอบให้แก่ชาวบ้านเพื่อทอถวาย ผ้าไหมแพรวา จึงได้รับการกล่าวขานว่าเป็น **"แพรวา ราชินีแห่งไหม"** และพัฒนากระบวนการผลิตจนเป็นที่ยอมรับทำให้ราษฎรมีรายได้สู่ชุมชน ต่อมา ได้จัดตั้งเป็นสหกรณ์ทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพนขึ้นเพื่อรวบรวมผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาของสมาชิกใน ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอคำม่วง อำเภอสมเด็จ อำเภอสหัสขันธ์ และอำเภอสามชัย ปัจจุบันราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกข้าว อ้อย มันสำปะหลัง พุทรา และการทอผ้าไหมแพรวาเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

วันที่ ๓ – ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี
ติดตามผลสำเร็จโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ในพื้นที่จังหวัดเลย

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ติดตามผลการดำเนินการโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำเลยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหลวง จังหวัดเลย และโครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อเทิดพระเกียรติผาบ่าว-ผาสาว อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำเลยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างจากสำนักงาน กปร. ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างทำนบดินหัวงานและอาคารประกอบ คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกันยายน ๒๕๕๙ เมื่อแล้วเสร็จจะมีขนาดความจุ ๓๕,๘๐๗,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นแหล่งเก็บกักน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภค รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวน ๔ อำเภอ ๑๖ ตำบล ๑๑,๕๑๐ ครัวเรือน ประชากร ๕๙,๕๓๐ คน พื้นที่การเกษตร ๕๙,๕๙๒ ไร่

โครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อเทิดพระเกียรติผาบ่าว-ผาสาว เป็นโครงการช่วยเหลือราษฎรที่ยากจนและขาดแคลนที่ทำกินให้เข้ามาอยู่ในพื้นที่ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของราษฎร ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริให้มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ จัดซื้อที่ดินในพื้นที่จังหวัดเลยและราษฎรที่มีความประสงค์ต้องการขายที่ดิน เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ขาดแคลนที่ดินทำกินให้เข้ามาอยู่อาศัย ส่งเสริมงานศิลปาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ราษฎรเหล่านั้นให้มีรายได้ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนให้ดำเนินการอนุรักษ์ป่าไม้ ด้วยการปลูกไม้ยืนต้นทดแทนป่าเสื่อมโทรม เพื่อบำรุงสภาพป่าให้มีสภาพคงเดิม และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารสืบต่อไป

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ติดตามการดำเนินงานโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำสวยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๒๑ ให้กองบัญชาการหน่วยผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๒๑ หรือ พตท. ๒๑ (พตท. ๑๗๑๘ เดิม) จัดทำโครงการพัฒนาที่ดินบริเวณห้วยปลาดุก เพื่อให้ราษฎรเข้าอยู่อาศัยและมีที่ทำกิน โดยกรมชลประทานได้จัดสร้างแหล่งน้ำ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ ลุ่มน้ำห้วยชม ห้วยน้ำสวย และห้วยปลาดุก ให้แก่ราษฎรที่ได้รับการจัดสรรให้เข้ามาอยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในรูปหมู่บ้านป่าไม้ จำนวน ๔๐๐ ครอบครัว รวมทั้งวางแผนควบคุมการจัดระบบการชลประทานเพื่อการเกษตรกรรม ซึ่งจะส่งผลในการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ ตลอดจนความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดความมั่นคงขึ้นในระดับพื้นที่

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนร่มเกล้าบ้านชมเจริญ อำเภอปากชม จังหวัดเลย

โรงเรียนร่มเกล้าบ้านชมเจริญ เป็นโรงเรียนในโครงการพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๔ จากนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ของหน่วยผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๑๗๑๘ (พตท.๑๗๑๘) ที่ได้อพยพราษฎรเข้ามาตั้งเป็นหมู่บ้านและจัดสรรที่ทำกินให้ ตามโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงบริเวณห้วยปลาดุก หมู่บ้านนี้ได้รับการตั้งชื่อว่าบ้านชมเจริญ จึงได้ชื่อว่าโรงเรียนบ้านชมเจริญ โดยการดำเนินงานของโรงเรียนที่สนองพระราชดำริประกอบด้วย โครงการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยสอนให้เด็กเป็นคนดีและมีความสุข รู้จักหน้าที่ และอดออม สร้างรากฐานของความพอเพียงตั้งแต่เด็กอีกด้วย

วันที่

๒๔-๒๖

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สำนักงาน กปร. จัดโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp)
รุ่นที่ ๖ ครั้งที่ ๑ ตามเส้นทาง

"นวัตกรรมความรู้ สู่เส้นทางความคิดตามแนวพระราชดำริ"

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) รุ่นที่ ๖ ครั้งที่ ๑ พร้อมบรรยายพิเศษในหัวข้อ **"พ่อผู้สร้างงานพัฒนาเพื่อแผ่นดิน"** ณ ห้องประชุม ๑๐๑ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรุงเทพมหานคร โดยวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการฯ ภายใต้กรอบ **"นวัตกรรมความรู้ สู่เส้นทางความคิดตามแนวพระราชดำริ"** เพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจในแนวพระราชดำริ และสามารถน้อมนำแนวทางการพัฒนาจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง

โครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ ๖ จัดกิจกรรมจำนวน ๒ ครั้ง ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๑ จัดขึ้นวันที่ ๒๔-๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีเยาวชนเข้าร่วมโครงการ ๘๐ คน จากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ๑๗ สถาบันทั่วประเทศ ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่เคยผ่านการเข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนฯ ดังนั้น ครั้งนี้จึงเป็นการนำเสนอผลงานของเยาวชนที่ได้น้อมนำแนวพระราชดำริไปต่อยอดและขยายผลต่อไป ค่ายเยาวชนฯ ครั้งนี้ จะเน้นให้เยาวชนได้เรียนรู้ในหลากหลายมิติ เพื่อนำความรู้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป โดยจะได้เรียนรู้ตามเส้นทาง **"นวัตกรรมความรู้ สู่เส้นทางความคิดตามแนวพระราชดำริ"** เยาวชนจะได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและลงมือปฏิบัติในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริภาคกลาง ประกอบด้วย โครงการพระราชดำริสวนป่าหาดทรายใหญ่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง จังหวัดเพชรบุรี โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ จังหวัดเพชรบุรี โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีตามแนวพระราชดำริ (วนอุทยานปราณบุรี)

นอกจากนี้ ในส่วนของภาคทฤษฎี เยาวชนจะได้รับฟังการบรรยายพิเศษ เรื่อง **"พ่อผู้สร้างงานพัฒนา เพื่อแผ่นดิน"** โดย นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี การบรรยายในหัวข้อ **"สร้างสรรค์โครงการตามแนวพระราชดำริอย่างไรให้สำเร็จอย่างยั่งยืน"** โดย อาจารย์ธันยวัชร์ ไชยตระกูลชัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนการตลาดและการสร้างแบรนด์ และการบรรยายในหัวข้อ **"เยาวชนสานต่องานพระราชดำริอย่างไรให้ได้ผล"** โดย นายปวัตร์ นวะมะรัตน ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสำนักงาน กปร.

หลังจบกิจกรรมจากค่ายเยาวชนฯ เยาวชนทุกทีมสามารถเขียนโครงการ **"เยาวชนอาสา สืบสานพระราชดำริ"** เข้าร่วมประกวดเพื่อชิงถ้วยรางวัลจากองคมนตรี พร้อมทุนดำเนินโครงการรวม ๑๖๐,๐๐๐ บาท ในการนำไปพัฒนาและเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อทำประโยชน์ตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้บังเกิดความมั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

วันที่

๑๖-๑๘

ธันวาคม ๒๕๕๘

สำนักงาน กปร. จัดโครงการสัมมนาประจำปี ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดโครงการสัมมนาประจำปี ๒๕๕๙ ระหว่างวันพุธที่ ๑๖–วันศุกร์ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมดุสิตธานีรีสอร์ท แอนด์ โปโลคลับ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีหม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์ เลขาธิการ กปร. เป็นประธานเปิดการสัมมนาฯ พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้

การสัมมนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวยุทธศาสตร์ นโยบาย ทิศทางการดำเนินงาน และชี้แจงทำความเข้าใจในเรื่องแผนปฏิบัติราชการประจำปี ๒๕๕๙ ให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ทั้งนี้ เลขาธิการ กปร. ได้มอบนโยบาย และมีการเสนอแผนปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๕๙ ของสำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่ม แต่ละยุทธศาสตร์ โดยมี ๓ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการดำเนินงานสนองพระราชดำริ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การขยายผลและเผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

รวมถึงจัดกิจกรรมกีฬาสานสัมพันธ์ และนำคณะฯ เดินทางไปสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์พระมหากษัตริย์แห่งสยาม ๗ พระองค์ ณ อุทยานประวัติศาสตร์ราชภักดิ์

อุทยานราชภักดิ์ เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดสร้างขึ้นโดย กองทัพบก ในพื้นที่ประมาณ ๒๒๒ ไร่เศษ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานชื่อว่า **"อุทยานราชภักดิ์"** ซึ่งเป็นอุทยานที่สร้างขึ้นด้วยความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และเพื่อเป็นการเทิดทูนและประกาศเกียรติคุณสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสยาม โดยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงเปิดอุทยาน เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๘ ให้เป็นที่ประจักษ์ต่ออนุชนรุ่นหลังสืบไป และได้กำหนดกรอบการดำเนินงานจัดสร้างในภาพรวม จะมีโครงสร้างหลักที่สำคัญ ๓ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระบรมกษัตริย์แห่งสยาม จำนวน ๗ พระองค์ ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย จนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ในลักษณะพระอิริยาบถทรงยืน หล่อด้วยโลหะสำริดนอก ความสูง ๑๓.๙ เมตร หรือ ๗.๙ เท่าของคนจริง ประดิษฐานบนแท่นความสูง ๑๒ เมตร ความยาว ๒๑๘ เมตร และความกว้าง ๗๓ เมตร โดยมีรายพระนาม ดังนี้

๑. พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
๒. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
๓. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
๔. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๕. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
๖. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๗. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ส่วนที่ ๒ ลานอเนกประสงค์ ด้านหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์ เป็นพื้นที่สำหรับใช้กระทำพิธีที่สำคัญของกองทัพบก และรับรองบุคคลสำคัญจากต่างประเทศในโอกาสที่มาเยือนอย่างเป็นทางการ

ส่วนที่ ๓ อาคารพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่บริเวณใต้ฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ เป็นพื้นที่จัดแสดงพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ทั้ง ๗ พระองค์

นอกจากนี้ ยังได้มีโอกาสเยี่ยมชมโครงการพระราชดำริสวนป่าหาดทรายใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รับฟังการบรรยายสรุปความเป็นมา และผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ พร้อมเยี่ยมชมพื้นที่โครงการ โดยมีพลเอกนภดล วรรธโนทัย ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สำนักราชเลขาธิการ ให้เกียรติเป็นวิทยากรในครั้งนี้

โครงการพระราชดำริสวนป่าหาดทรายใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบหุบเขาติดชายฝั่งทะเล มีพื้นที่ด้านหน้าลาดเทลงไปจรดทะเล อีก ๓ ด้าน โอบล้อมด้วยภูเขา พื้นที่โครงการฯ จึงเป็นที่ที่ผสมผสานระหว่างกันของระบบนิเวศภูเขาและระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ย้อนหลังไปหลายสิบปีก่อน แผ่นดินแห่งนี้เคยอุดมสมบูรณ์ด้วยพันธุ์ไม้ และสัตว์ป่านานาชนิด แต่ได้ถูกทำลายลงไปจนหมดสิ้น เหลืออยู่เพียงพื้นดินแห้งแล้งที่ถูกทิ้งร้างไว้

ปี ๒๕๑๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินมา ณ ผืนดินแห่งนี้ ได้ทอดพระเนตรเห็นความแห้งแล้ง จึงมีพระราชดำริที่จะฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ให้เป็นพื้นดินที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นตัวอย่างให้เห็นว่า แม้พื้นที่จะเป็นดินเลวเพียงใดก็สามารถที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นได้ด้วยความตั้งใจจริง อดทนที่จะฟื้นธรรมชาติที่เสื่อมสลายไปให้กลับคืนมา จึงเกิดเป็นฟาร์มส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ชื่อว่า **"โครงการฟาร์มส่วนพระองค์หาดทรายใหญ่"** บนผืนดินที่เป็นพื้นที่ราบ ๘๘ ไร่ รวมกับขุนเขาที่ล้อมรอบ ๓ ด้าน เป็นเนื้อที่เขตพระราชฐานรวมกัน ๑,๐๘๑ ไร่ โดยด้านหน้าทิศตะวันออกจรดทะเล

ปี ๒๕๒๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานโครงการแห่งนี้ให้สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อทรงช่วยฟื้นฟูธรรมชาติทั้งหมดของผืนดิน ให้กลับคืนเป็นป่าไม้อันอุดมสมบูรณ์ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด ดังนั้น ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๖ โครงการฟาร์มส่วนพระองค์หาดทรายใหญ่ จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น **"โครงการพระราชดำริสวนป่าหาดทรายใหญ่"**

ลักษณะพิเศษของการดำเนินงานของโครงการพระราชดำริสวนป่าหาดทรายใหญ่นั้นก็คือ ธรรมชาติได้ถูกคนทำลายไปจนหมด แล้วคนก็สร้างคืนมา เป็นการต่อสู้เอาชนะธรรมชาติที่ค่อนข้างลำบากมาก เพราะที่นี่แห้งแล้งที่สุดในภาคกลางตอนใต้ การดำเนินงานจึงเหมือนเป็นการเอาชนะธรรมชาติ ส่วนความโดดเด่นของโครงการอยู่ที่ว่าเป็นสถานที่ที่มีความสวยงามตามธรรมชาติในตัว ข้างหลังเป็นภูเขา ข้างหน้าจรดทะเล มีป่า มีสัตว์ มีน้ำจืดภายใน มีทะเล มีภูเขา ธรรมชาติเอื้ออำนวย นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ให้ความรู้แก่ผู้เข้าชม ทั้งในด้านพรรณพืชและสัตว์ป่า

กิจกรรมการประกวดภาพประกอบข้อความ ในหัวข้อ "๘๔ พรรษา ราชินีศรีแผ่นดิน"

เชิญชวนส่งผลงานเข้าร่วมการประกวดภาพประกอบข้อความในหัวข้อ "๘๔ พรรษา ราชินีศรีแผ่นดิน" โดยเนื้อหาและรูปภาพอาจมาจากการวาดภาพด้วยตนเอง หรือภาพถ่ายโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือ ภาพพระราชกรณียกิจที่ผู้เขียนบทความเป็นเจ้าของเอง พร้อมเขียนบทความเล่าเรื่องที่ถ่ายทอดความรู้สึกตามหัวข้อ "๘๔ พรรษา ราชินีศรีแผ่นดิน" ที่มาจากความรู้สึก และการรับรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงเพื่อถ่ายทอดสู่สาธารณชน ได้รับทราบถึงพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถที่ทรงมีต่อพสกนิกรไทยมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน

กติกา

- ส่งภาพวาดหรือภาพถ่าย ขนาดไม่เกิน ๘ x ๑๐ นิ้ว พร้อมเขียนข้อความในหัวข้อ "๘๔ พรรษา ราชินีศรีแผ่นดิน" ความยาวไม่เกิน ๑๕ บรรทัด พิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาด ๑๖
- ส่งผลงานตั้งแต่วันนี้จนถึง ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
- ประกาศผลในวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริแต่ละฉบับและทาง www.rdpb.go.th

การส่งผลงาน

๑. ทางไปรษณีย์หรือด้วยตนเอง มาที่
กองประชาสัมพันธ์ สำนักงาน กปร.
เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

๒. ทาง Facebook : www.facebook.com/ RDPBProject

๓. ทาง E-Mail : rdpb_project@hotmail.com

คุณสมบัติผู้เข้าประกวด

บุคคลทั่วไปอายุตั้งแต่ ๙ ปีขึ้นไป ไม่จำกัดเพศ วัย การศึกษา

รางวัล จำนวน ๓ รางวัล

รางวัลละ ๒,๐๐๐ บาท ใบประกาศนียบัตร
พร้อมหนังสือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 3 ชุด

กรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ ท่าน ทั้งนี้ การตัดสินถือเป็นสิทธิ์ขาดของกรรมการและสำนักงาน กปร.

สนใจข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.rdpb.go.th / Facebook : RDPBProject
หรือสอบถามได้ที่ ๐๒-๔๔๗๘๕๐๐ ต่อ ๑๑๙

วารสารอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ

ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์

๒. เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ที่ได้พระราชทานแนวพระราชดำริการพัฒนาประเทศและการพัฒนาช่วยเหลือประชาชน

๓. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวพระราชดำริและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้แก่ประชาชนหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสื่อมวลชนให้ได้รับทราบข้อมูลอย่างถูกต้อง และกว้างขวางยิ่งขึ้น

โปรดทราบ

- บทความและข้อเขียนต่าง ๆ ในวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่ใช่ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)
- หากมีความประสงค์จะนำข้อมูลไปเผยแพร่โปรดระบุแหล่งที่มาของข้อมูลด้วย

ดำเนินการโดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๒

ติดตามข่าวสารเพิ่มเติม ผ่านช่องทางแอพพลิเคชั่น rdpb-journal

www.rdpb.go.th

www.facebook.com/rdpb.go.th

e-mail:rdpb_project@hotmail.com

ออกแบบและจัดพิมพ์ที่ Polygon Wizard Co., Ltd.
๑๕๙/๔๘ ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ ๐๕๓-๒๑๘๙๒๐ e-Mail : pr@polygonwizard.net

คณะอำนวยการ

เลขาธิการ กปร. (หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์)
รองเลขาธิการ กปร. (นายดนุชา สินธวานนท์)
รองเลขาธิการ กปร. (นายลลิต ถนอมสิงห์)
รองเลขาธิการ กปร. (นายประสาท พาศิริ)
ที่ปรึกษาด้านการพัฒนา (นายสมบูรณ์ วงค์กาด)
ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ (นายปวัตร์ นวะมะรัตน)
ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ (นางสาวอุศนีย์ ธูปทอง)
ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๑
ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๒
ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๓
ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๔
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ
ผู้อำนวยการกองศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ
ผู้อำนวยการกองพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ
ผู้อำนวยการกองติดตามประเมินผล
ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิเทศสัมพันธ์
ผู้อำนวยการกองกิจกรรมพิเศษ
ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ
ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์

คณะบรรณาธิการ

นางศศิพร	ปาณิกบุตร	**ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์/ หัวหน้าคณะบรรณาธิการ**
นางสาวณัฐดา	ศุภสินธุ์	**ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๑๓**
นายปริญญวัฒน์	วัชรอาภากร	**ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๒๒**
นางสาวสไบทิพย์	ศรีทองสุข	**กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๓**
นายตรีวิทย์	วินิชสำเภาทิพย์	**ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๔๑**
นางสาวกุลวดี	ปุงบางกระดี่	**สำนักงานเลขาธิการ**
นางสาวสมลักษณ์	บุนนาค	**ผู้อำนวยการกลุ่มศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
นางสาวสุดารัตน์	คุสินธุ์	**ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง**
นายภัททะพงศ์	เทียนศรี	**ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล**
นางสาวจำเนียร	เพียรไม่คลาย	**ผู้อำนวยการกลุ่มประเมินผล**
นางพิชญดา	หัศภาค	**ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน**
นางดวงพร	โปสรักขกะ	**กองกิจกรรมพิเศษ**
นางสาวตติยา	ตันวิเชียร	**ศูนย์สารสนเทศ**
นายวัชระ	หัศภาค	**ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร**
นางสาวศีต์กร	ตันกำแหง	**ผู้อำนวยการกลุ่มสื่อสารองค์กร**
นางอรนันต์	วุฒิเสน	**ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์โครงการฯ**
นางสาวมทิรา	ภัคทิพวดี	**กองประชาสัมพันธ์**
นายทวีศักดิ์	แป้นคุ้มญาติ	**กองประชาสัมพันธ์**
นางสาวประภาพร	ซื่อสัตย์	**กองประชาสัมพันธ์**

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

RDPB 6 Camp

โครงการ

ค่ายเยาวชนรู้งาน สืบสานพระราชดำริ

รุ่นที่ 6 ปี 2559

สมัครฟรี ! ไม่มีค่าใช้จ่าย

ร่วมเรียนรู้งาน ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมร่วมปฏิบัติ และสร้างสรรค์ผลงาน ชิงทุนการศึกษา ทุนดำเนินโครงการ และถ้วยรางวัลเกียรติยศจากองคมนตรี

RDPB CAMP รุ่นที่ 6 ครั้งที่ 1

เส้นทางการเรียนรู้ "นวัตกรรมความรู้ สู่เส้นทางความคิดตามแนวพระราชดำริ"

รับสมัครน้อง ๆ ที่ผ่านค่าย RDPB CAMP 3 - 5 ร่วมเติมเต็ม เพิ่มทักษะในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และสร้างสรรค์ผลงาน ชิงทุนดำเนินโครงการกว่า 160,000 บาท

โปรแกรม 1
ส่งใบสมัคร ตั้งแต่วันนี้ ถึง อาทิตย์ที่ 7 กุมภาพันธ์ 2559
คัดเลือกทีมเยาวชน จำนวน 20 ทีม

วันจัดกิจกรรม วันพุธที่ 24 – วันศุกร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2559 (3 วัน 2 คืน)

สถานที่ เรียนรู้เส้นทางประวัติศาสตร์และการขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง

การสมัคร สมัครเป็นทีม ทีมละ 4 คน โดยสมาชิกภายในทีมเป็นนักศึกษาในสถาบันการศึกษาเดียวกัน และต้องเป็นเยาวชนที่เคยผ่านค่ายฯ RDPB CAMP ของสำนักงาน กปร. และได้มีการดำเนินโครงการสืบสานพระราชดำริ ไม่น้อยกว่า2 คนต่อทีม ส่งใบสมัครพร้อมโครงการ "เยาวชนอาสาสืบสานพระราชดำริ" โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษารับรองโครงการ

ประกาศผลเยาวชน 20 ทีม ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559

โปรแกรม 2
ส่งใบสมัครตั้งแต่วันนี้ ถึงวันเสาร์ที่ 20 เมษายน 2559
คัดเลือกทีมเยาวชน จำนวน 25 ทีม

RDPB CAMP รุ่นที่ 6 ครั้งที่ 2

เส้นทางการเรียนรู้ "พลิกฟื้นผืนป่า พัฒนาผืนน้ำ ก่ออาชีพอย่างยั่งยืน"

รับสมัครเยาวชนในระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศร่วมเรียนรู้ สืบสานงานตามพระราชดำริ ตามเส้นทางการเรียนรู้ น้ำ ป่า ดิน อาชีพ สร้างสมดุลและมั่นคงอย่างยั่งยืน

วันจัดกิจกรรม วันจันทร์ที่ 30 พฤษภาคม – วันอาทิตย์ที่ 5 มิถุนายน 2559 (7 วัน 6 คืน)

สถานที่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในจังหวัดสกลนคร จังหวัดมุกดาหารและจังหวัดกาฬสินธุ์

การสมัคร สมัครเป็นทีม ทีมละ 4 คน โดยสมาชิกภายในทีมเป็นนักศึกษาในสถาบันการศึกษาเดียวกัน ส่งใบสมัครพร้อมโครงการ "เยาวชนอาสาสืบสานพระราชดำริ" โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษารับรองโครงการ

ประกาศผลเยาวชนที่ผ่านการคัดเลือกร่วมโครงการค่าย RDPB CAMP รุ่นที่ 6 ครั้งที่ 2 ในวันที่ 30 เมษายน 2559

ติดตามข่าวสารและสอบถามรายละเอียดได้ที่ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงาน กปร.
02 447 8500 ต่อ 117 118 119
081 937 9338
02 447 8561

facebook.com/RDPB Project
www.rdpb.go.th
www.rdpbcamp.com